

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
József-körut 18.

Főszerkesztő: **VÉSEI JÓZSEF.**
Felelős szerkesztő: **BRAUN SÁNDOR.**
Kiadja: **A SZERKESZTŐSÉG.**

Égész évre 28 k., (14), 1/2 évre 14 k., (7), 1/4 évre 7 k., (3,50), egy hónapra 2 k. 40 fillér, (1,20 fr.)
Egyes szám Budapesten 8, vidéken 10 fillér.

Vámpolitikai védekezés.

Budapest, december 8.

(—6.) Most már alig kételkedhetünk abban, hogy a német agráriusok ezidei karácsonyfáján olt fog lógni annak legértékesebb diszeként a kész német vámtarifája. A szocialdemokraták nem érhetik el immár céljukat: Németország jövőendő vámpolitikai magatartásának a német nép plebiszcitumától való függőségét. A porosz junkerség, amely méltán tarthatott attól, hogy a neki oly kedves vámtarifának a választóközönség széles rétegei részéről a legmoverebb visszautasításban lesz része, nem riadt vissza a legbotrányosabb alkotmánytöréstől sem, csak hogy a nép elhatározása elől biztos menedékebe csempészésé egyoldalú érdekeinek bástyáját: a minimális agrárvámokat.

Elementáris erővel vesz már most erőt a közvélemény az az aggodással telt kérdés, hogy mi vár közgazdaságunkra, el vagyunk-e készülve a már egy év mulva beálló gyökeres változásra és miféle fegyverekkel rendelkezünk külkereskedelmi arzenálunkban a reánk váró támadásokkal szemben? A kormányelnök legutóbbi beszéde, ha mindjárt teljes bepillantást nem engedett is fegyvertárába, annyit mégis sejtetett, hogy ha az egész parlament részéről a kellő támogatásra számíthat, nem leszünk teljesen csatavesztések. A legelső teendő mindenestre az, hogy Ausztriával a közös vámterület autonóm vámtarifáját megállapítsuk és akkor tisztába jöjjünk arra nézve, hogy kereskedelmi szerződéseket kössünk-e a vámkülfölddel, vagy vámháboruba bocsátkozunk. Minderre van még egy esztendőnk s egy esztendő elég idő komoly munka mellett arra, hogy közgazdasági viszonyainkat az egész vonalon tisztázzuk. A kérdést minden-

esetre a vámközösség alapján kell megoldanunk, mert abban az esetben is, ha a kiegyezés létre nem jöhet, a közös vámterület tényleges állapota 1907-ig fennmarad a viszonyosság feltétele mellett. Ezen az alapon vizsgálva a kérdést, arra a konkluzióra kell jutnunk, hogy Németországgal való kereskedelmi szerződések megkötése sokkal biztatóbb, mint a vele való vámháború. Ennek negatív bizonyítékaként elég arra utalnunk, hogy vámháboru esetén velünk szemben a maximális vámtételek érvényesülnének és a velünk a német piacon versenyző többi termelő-államok differenciális kedvezésben részesülnének, ami a német piacnak teljes elvesztését jelentené ránk nézve. Holott a szerződések megkötése legalább is egyenlő versenyviszonyokat teremtene számunkra a német fogyasztóterületen. Ennek jelentősége menten kiderül, ha meggondoljuk, hogy a vámbánás tekintetében egyenlő versenyviszonyok közt hazánk összes vámkülföldi exportjának 25 százaléka Németországra esik, sőt miután Ausztria közvetítése révén még sokkal nagyobb mennyiségű kivitelünk irányul oda, tehát azt mondhatnók, a német piac elvesztésével 40—45 százalékkal kisebbednek a kivitelünk. Tudjuk, hogy az új német vámtarifája számos és épp ellenünk irányuló megkötött vámtételénél fogva az új kereskedelmi szerződés már nem jelenthetné számunkra a régi kiviteli mennyiség változatlan fenntartását, de tudjuk azt is, hogy szerződés nemlétében odairányuló kivitelünk teljesen megszűnnék.

Ez általános természetű meggondolásokon felül vannak azonban még más jelenségek is, amelyek a Németországgal való szerződést kívánatosnak mutatják. Ilyen pl. az is, hogy Németország szakítani készül a legtöbb kedvezményes vámpolitikával, ami annyit tesz,

hogy fenntartja magának a jogot arra, hogy egyes szerződő feleket differenciális kedvezésekben részesítsen. Ha már most sikerülne számunkra — s erre politikai szövetségünktől csak számíthatunk? — ily kedvezményezett pozíciót teremtenünk, annak nagyobb gazdasági hasznát látnók, mint esetleges alacsonyabb vámtételeknek, amelyek azonban minden versenyző államot egyaránt megilletnének. A vámtételek aránylagos magasága ez esetben irreleváns lenne, miután arról amugy sem lehet szó, hogy Németország egyáltalában ne importáljon külföldi árut fogyasztása kielégítésére. Avval ugyanis tisztában van maga a német kormány, sőt még az agrárius párt is, hogy Németországnak sem a mostani termelése, sem a magas védvámok révén bármennyire is fokozandó produkciója nem lehet elégséges arra, hogy 56 milliónyi népességének szükségletét csak megközelítőleg is fedezze. Ily körülmények közt pedig köztudomású, a magas vámok rendszerint az a fél fedezi, akinek intenzívebb szükséglete diktálja az adásvételt, tehát a fogyasztó. Tehát árdragulás fog Németországban bekövetkezni, a pluszt azonban nem mi fogjuk viselni. Valószínű, hogy ily módon a német fogyasztóképesség is meg fog csappanni és ennél fogva import-szükséglete is kisebbedik, de ez sem jelent számunkra egyebet annál, hogy gazdasági viszonyaink rendezésénél nem érhetjük be egyedül avval, hogy a közös vámterület Németországgal kereskedelmi szerződésre lépjen és pedig lehetőleg differenciális kedvezmények kivívásával, hanem, hogy lesz még számos egyéb fontos teendőnk is. Így többek közt a közös vámterület fogyasztóképességét kizárólag a vámtételek termelés számára kell biztosítanunk, tehát magas védvámokkal elzárkózni más termelő-területek

REGÉNY

A sötét titok.

— Bűnügyi regény. —

(10)

Tudjuk azt is, hogy átmászott a falon. A két-folyómondtaazután, hogy több órával később megint hallottak lódobogást. Ha ezekkel a megfigyelésekkel a mi tapasztalatainkat egyesítjük és figyelembe vesszük, hogy ezen a helyen nyilván hosszabb ideig megkötve állt egy ló, bizonyosnak tünik föl, hogy az elegáns lovas órákhoz tartozott a rosenthali parkban. Mely idegen hatol azonban éjszaka idején a falon keresztül a más birtokára? Csak az, aki titkos utakon jár, aki gonosz terveket forgat agyában. Miért járt az ismeretlen dr. Wegener birtokán? Azért, hogy agyonüsse azt a kutyát, amely megharapta? Nem nagyon valószínű-e, hogy leütötte az öreg szolgát is, aki éjjeli útján meglepte? Nem lehetséges-e, hogy Merten az eb dühös ugatásától figyelmeztetve, odasiellett és így utjába került az idegennek? Az ember és az eb halálos sérülései külső formáik hasonlósága folytán ugyanis a mellett bizonyítanak, hogy Mertent és a kutyát ugyanazzal a szerszámmal, tehát ugyanaz az ember ütötte agyon. Az ember és az állat ellen irányult ütések erejében mutatkozó különbségnek meg van az a közelfekvő magyarázata, hogy mi is hidegvérűen ütünk le egy ebet, de ugyan reszketne kezünk, ha azért emeljük föl, hogy egy embert ölünk meg...

És aztán, uraim, egy tisztán lélektani ok szől amellet, hogy egy ember úttörően az a kutyát és Mertent. A mi nagy ismeretlenünk a jobb társadalmi osztályhoz tartozik; az a körülmény, h egy szá-

badon rendelkezhetik egy paripával, emellett szól. Nyilván nem lakik messze Dombrokvától és így bizonyára hallott az újságokból, vagy más helyről a rosenthali gyilkosságról. Egy ilyen műveltségű embernek nem volna annyi esze, tisztába jönni azzal, hogy azon éjszakán könnyen megláthaták őt és nyomát megtalálhatták a parkban... tehát könnyen tarthatnók a keresett gyilkosnak?... Ha az az ember ártatlan volna, ha csak a kutyát ütötte volna agyon, beismerné önként, hogy a gyilkosság éjjelen a rosenthali parkban volt és hogy mi keresni valója volt ott. Becsületlen embernek, akinek tiszta a lelkiismerete, nincs kedve a gyilkosság gyanujába keveredni.

És azért azt mondom: Az a körülmény, hogy az ismeretlen nem lép ki homályából, bűnössége mellett bizonyít.

Az alezredes élénken bólingatott:

— Az ön következtetése ezuttal is meggyőző, hadnagy ur.

Stein Ozvald némi gondolkodás után megjegyezte:

— De az az ember talán lehetetlennek tartja, hogy őt a szolgáló meggyilkolásával összekötésbe hozzák.

— Akkor nagyon ostobának kell lennie, — felelte kacagva Konieki.

— Ezt még sem lehet állítani, — válaszolt a bíró.

— Mindenesetre figyelmeztessük az illetőt, — szólalt meg újra Sellin. — Tegyen közzé, alezredes ur, a hivatalos lapban egy hirdményt, körülbelül ezt:

Az az ember, aki ez év június 6 és 7-ike közti éjszakán átmászott a rosenthali park falán, ott egy kutyát agyonütött, miután az megtámadta, felkértek, jelentkezzen a dombrokvényi járás-bírósnál, mert kihallgatása dr. Wegener szol-

gájának, Merten Ralpnak meggyilkolása ügyében szükséges.

— Még ma meglesz, válaszolt Konieki. Éppen ma a legalkalmasabb, mert holnap nyomják a lapot.

— Ha az az ur még a felszólítás után sem mer előállni, nagyon rosszul állhat a lelkiismeret dolgában, — csatlakozott most már Stein is a többi ur véleményéhez.

— Köve hiszem, hogy jelentkezni fog. Jusson eszükbe, amit mondtam, ő az öreg Merten gyilkosa! — jegyezte meg kissé nekihevülten az alezredes.

Mialatt az urak így beszélgettek, Sellin szinte mechanice babrált botjával a puha, feltart földön... Botja egyszerre valami kemény tárgyon akadhatott meg, lehajolt és egy szürke csontgombot vett föl, amely nyilván egy férikabátból pattant le. Artur megmutatta a gombot barátjának és aztán zsebébe dugta.

A három ur erre megint felült a kocsira és néhány perccel később a rosenthali kastély udvarán szálltak le.

Hogy dr. Wegener és leányát ne kelljen zaklatni, a felügyelőnél jelentették be magukat és felkérték, hivassa össze az egész cselédséget az üvegházak előtt levő térről. A gyilkosság után szerződötött szolgálóra nincs szükség.

A bíró által vezetett kihallgatás teljesen eredménytelenül folyt le. Egyik se tudott többet arról, mint ami már benne volt az iratokban. De Sellin főképp a tárgyalás lélektani eredményére vetett szult. Látni akarta, hogy a háznép egyik vagy másik tagja nem viselkedett-e féltéken, nyomottan. De ebben a tekintetben is meddő maradt a kihallgatás. A cselédek mind nyílt, becsületlen szemű emberek voltak és oly nyugodt hangon válaszoltak a kérdésekre, amely a bűnrészeségük még a gyanút is távolította tőlük.

(Folytatás következik.)

importja elől. Azonkívül azon kell igyekeznünk, hogy a Németországból kiszoruló terményeinknek a hazai fogyasztás emelése révén itthon teremtsünk nagyobb mérvű piacot. Ezt iparunk további fejlesztésétől várhatjuk elsősorban, de egyes cikkeknel speciális törvényhozási aktusoktól. Sörárpánknak biztos piacot szerezhetnénk például a hazai sörfogyasztás emelésére irányuló, egyébként is indokolt attól az intézkedéstől, hogy a sörfogyasztási adót eltöröljük vagy legalább is lényegesen leszállítjuk. Ezzel az intézkedéssel, amelyet iparfejlesztésünk érdekei amúgy is parancsolólag követelnek, sörgyáraink termelését rendkívül fokozzák, ami elsősorban árpatermelőinknek, aztán komlótermesztésünknek és malátáiparunknak válnék a javára.

Bizonyos azonban, hogy számos más cikkünk részére, amely megcsappant mennyiségben kerülne csak Németországba irányuló kivételre, egészen új fogyasztási piacokat kellene meghódítanunk. E célból a legfokozottabb társadalmi munkára s különösen ennek szervezésére lenne szükség. E részben biztató jelekként üdvözölhetjük egyfelől az államvasut legújabb rendelkezéseit az export számára való teheráruforgalom reformját illetően, másfelől a kiviteli egyesület szervezkedését. Különösen ez utóbbi szervezetre vár az a nagy feladat, hogy kivételre utalt termelésünknek új irányokat jelöljön ki és főszélegeinknek új levelező csatornákat keresen.

Nem is a társadalom munkásságán és felfrissítésén fog mulni a kibontakozás imént vázolt útja, hanem elsősorban a törvényhozásán, amelynek már a legközelebbi jövőben nagy önfegyelmet kell tanúsítania ahhoz, hogy a most folyó haszontalan és üres szármacséplés helyébe ott is végre a hazafias dologtevés lépjen.

Még egyszer a 34. §.

Budapest, december 8.

A perrendtartásról szóló törvényjavaslat tárgyalása erősen folyik a képviselőház igazságügyi bizottságában s talán már holnap rákerül a sor az oly sokat pertraktált 34. §-ra, melylyel tehát most az utolsó órában még egyszer akarunk foglalkozni, abban a biztos reményben, hogy sem a bizottság tagjai, sem pedig maga az igazságügy-miniszter, akinél tárgyilagossá érvek mindig meghallgatásra találnak, nem fognak elzárkózni a gyakorlati élet jogos kívánalmai elől.

Az immár harmincegy év óta életben levő régi törvény szerint a bejegyzett kereskedő (gyáros, iparos) számlaköveteléseit ott perelheti, ahol könyveit vezette, tehát saját telephelyén. Ezzel szemben a tárgyalás alatt levő javaslat e jogot a bejegyzett kereskedőnek csupán más kereskedővel szemben adja meg, míg a nemkereskedő adós csak a saját lakóhelyének bírósága előtt lenne perelhető.

Minden törvényt módosító aktusnál természetesen az az első és főkérdés, vajjon okvetlen szükséges-e a régi törvény megváltoztatása s oly előnyöket nyújt-e a tervezett módosítás, melyek elérhetése végett még a régi jogállapot alatt megszálltadott jogos érdekek kockázatátásá árán is szükségesnek és célirányosnak mutatkozik az újítás?

Vizsgáljuk tehát a kérdést erről a gyakorlati oldaláról s ne térjünk ki annak a megállapítására elől sem, vajjon csakugyan oly kérdés előtt állunk-e, mely az agrarizmus és merkantilizmus egymással ütköző kérdésekként szerepelhet. Ugyanis a 34. §. kérdése csakugyan eminenter merkantilis kérdés és pedig — miként kimutattani fogjuk — teljesen jogos és igazságos kívánalma a merkantilis köröknek az eddigi 34 éves törvényrendelkezés fenntartása; de *semmi tekintetben* sem vonható bele e kérdés az *agrár kérdések* komplexumába. Es pedig egy igen egyszerű és világos okból. A számlakövetelések érvényesítése minden kereskedőnek e minőségben, vagyis szorosan vett kereskedői érdekkörébe tartozik, míg viszont az agrarizmus legodadósabb híve sem

állíthatja, hogy a kereskedők összes számlaadóai csakis gazdákból állanak, sem pedig azt, hogy minden gazdának volna számlatartozásai, sem végül azt, hogy minden oly gazda, akinek van számlatartozása, gazdai minőségében volna adós valamennyi tartozásával. Tehát egyfelől minden kereskedőnek van számlakövetelése és pedig létfenntartó hivatásából, kenyéradó foglalkozásából folyólag s nem is egy-két, hanem sok-sok ily követelése, melyek összességükben gyakran az ő egész vagyonát teszik ki, — holott másfelől a gazdák közül csak *egyedül* vannak egyáltalán számlatartozásai és pedig egy-két vagy legfeljebb talán három-négy hitelező javára s e tartozásai is rendszerint nem gazda-mivoltukból folyók, hanem a rendes élelmi és egyéb szükségleti vagy fényűzési cikkek árából (fűszer, bor, ruhanemű, ékszer stb.) állanak s csak néha a gazdaság vezetéséből eredők.

A 34. §. kérdésénél tehát a kereskedők (gyárosok, iparosok) egész összessége a maga hivatása keretében van érdekelve, míg a gazdaközönségnek egyáltalán csak egy része áll valami konnexusban e kérdéssel s ennek a résznek is csak egy töredéke a foglalkozásából folyólag. Ott egy nagy összességnek, az eddigi törvény által jogosnak elismert, életvitelszerű érdeke, — itt a kivitelek követelések a 34 éves törvény megváltoztatását óhajtó törekvése. Nem lehet tehát egyáltalán szó egyenlő terjedelmű osztály-érdekek ellentétéről, mert csakis a kereskedői foglalkozásra nézve bír ez az ügy az egész osztályra kiható fontossággal, de semmiesetre sem a gazdaságot izzók osztályára nézve is.

Az állítják azonban némelyek, hogy az eddigi törvény hatályának ideje alatt bizonyos „visszaélések” kaptak lábra. Vizsgáljuk tehát ezeket is és pedig mindenekelőtt azt, hogy a vád szerint mily tereken lehet szó holmi visszaélésekről. Ilyen üzletágak: a varrógépek visszaéléstétel mellett eladása, a könyvkiadóportázs, némely gépek eladása és a biztosítási üzlet. De az ezekben az ágakban tulijeges ügynökök részéről elkövethető visszaéléseknek tulajdonok legnagyobb része végre is csak a rábeszélés, vagy mondjuk oktrojálás erősebb fokából áll, mely azonban egyben az irások megrendelés aláírására is kiterjed, már pedig az imént jelzett üzletágak mindig irásbeli megrendelésekkel dolgoznak, melyekben az illetékeség kikötése is benn van s miután a javaslat az irásban kikötött illetékeséget fenntartja, ezeknek az esetleges visszaéléseknek a 34. §. szemmiképpen sem fog gátat vehetni. Itt nem is segíthet semmiféle perrendtartási intézkedés, hanem csakis a takarékoság iránt való érzék s legfőképp a felvilágosodás és műveltség minél nagyobb terjesztése a nép körében, amit bizonyára a magyar agráriusok közül sem fog senki kétségbevonni.

A kereskedők, gyárosok és iparosok egész összességükben vannak e kérdésnél érdekelve, mert hiszen alig van oly nagykereskedés vagy gyár, mely nem adna el nemkereskedőknek is. Különösen nagy mértékben vannak azonban *egy Budapestben* mint a *vidéki városokban* érdekelve a következő cikkek készítői és elárúsítói: műszaki cikkek, szerszámok, gépek és gépalkatrészek, szijak, olaj, a vaskereskedők és puskművesek összes cikkei vegyi termékek és gyártmányok, divatárak és ruházati cikkek, élelmi cikkek és fűszerárak, illatszerek és piperecikkek, ékszer, bőröndök, lószerszámok, épületpa, fűtőanyagok, lámpák és világítóanyagok, az összes rövid- és kézműárak stb. stb. Mindezek az árucikkek a kis- és nagyközségekben, vagy kisebb városokban, vagy egyáltalán nem, vagy nem mindig, avagy nem a kellő minőségben kaphatók, egyebek megint csakis a nagyobb városokban vagy pláne csak Budapestben szerezhetők be.

Mindezen cikkek előállítását vagy forgalombahozó a dolog természete szerint kénytelenek hiteltelbe is eladni s ha az adós nem fizet, bíróság útján szorítani őt kötelezettsége teljesítésére. S itt ismét nagyon egyenlőtlen lenne az eladó és a vevő helyzete az eladó hátrányára, ha a tervezett intézkedés életbelépne. Mert ha az eladó Budapestben vagy más nagyobb városban perelheti számlakövetelését, az adós, ha csak-

ugyan alapos kifogása van, ott mindig találhat ügyvédet, akire képviselőtét bízhatja, sőt válogathat is benne! Míg az eladóra nem mindig áll ez, ha az adós lakóhelyének bírósága elé kell mennie.

Ugyanis van az országban ma is tizenhat oly járásbírósi székhely, ahol *egyetlen* ügyvéd sem lakik; van továbbá mintegy hatvan oly járásbírósi székhely, ahol csak *egy* és ötven olyan, ahol *két* ügyvéd van. Ez utóbbiakban, de még sok olyan helyen is, ahol talán három vagy négy ügyvéd lakik, megoszik, hogy az egyik valami kényelmes öreg ur, a másik meg uradalmi vagy bankügysz, aki egyáltalán nem vállal el kisebb ügyeket. Mit tegyen már most a kereskedő, ha ilyen helyeken kell perelnie? Nincs ügyvéd. Vagy van, de nem vállalja el a megbízást, talán azért, mert éppen a beperlendő adós az ő rendes klijensége vagy bármi más okból. Vagy le kell mondania jogos követeléséről s ezt csak nem akarhatja a törvényhozás, vagy más helyről kell ügyvédet oda-tutztatnia. Hogy ez mennyi költségtöbblettel jár, arról talán fölösleges szólnunk.

De még ha el is jutott szerencsésen oda, hogy megvan a járásbírósi ítélet, a felelőzést már a másutt levő törvényszéknél kell letárgyalni, tehát vagy az eljárt ügyvédet kell odautaztatni, vagy a törvényszék székhelyén bízni meg egy másik ügyvédet, vagyis egy helyett két fiskális-sal dolgozni!

S ne feledjük azt sem, hogy a horvátországi és bosznia-hercegovinai adókat is *ott* fog kell lenni a magyar kereskedőnek perelnie! Hogy mit tesz az, arról jobb nem szólni.

Alapos kétségünk van az iránt is, hogy a tárgyalások száma apadna. Sőt ellenkezőleg! Az 1893: XVIII. törvények az azelőtt oly mindennapos illetékeségi kifogásokat a minimumra apasztotta. Ma talán a századrész annyi illetékeségi kifogás sem merül fel mint annak előtte. S a 34. §. ismét teljes mértékben felélesztene ezen boldog emlékeztető kifogások korszakát! Megint ott lennénk, hogy hosszú hónapok telnének el annak tárgyalásával, hogy „kereskedő-e” az alperes, — hogy „üzlete meghaladj-e a kisipar körét” — hogy „továbbeladási módokkal” vásárolt-e stb. stb.

De jól tudjuk azt is, hogy legtöbb per Magyarországon abból ered, hogy az adós csupán azért védekezik a különben teljesen jogos kereset ellen, hogy *időt nyerjen*. Nos hát az ilyen „elhasználások” a véletlenül fognának felszaporodni s az elhuzás lehetőségé meg a könnyelmű adósságesinálást mozdítaná elő.

De van még egy egészen praktikus, de annál világosabban szóló momentum is.

Ma ugy Budapestben mint a vidéki központokon a kereskedők mindenike egy állandó ügyvédet tart, aki éppen azért, mivel megbízójának összes ügyeit ellátja, bizonyos előnyökben részesítheti őt. Így rendszerint bizonyos átalányösszeget fizet a kereskedő ügyvédjének, aki viszont az oly követelések után, melyek behajthatlanok, készkiadásain felül nem számít fel ügyfelének munkadíjat. Ily megállapodásra természetesen csak a székhelyén lakó ügyvéddel léphet a kereskedő, de természetesen ki van zárva, hogy az összes vidéki helyeken is ily megállapodás létesülhessen, miután egyes ily helyeken talán egyszer-kétszer egy évben, másutt meg talán három esztendőben egyszer lesz szüksége ügyvédre. Tehát minden esetben mindig a teljes költséget kellene a kereskedőnek viselnie, még ha tönkre is megy rajta! Egy nagykereskedő maga számította ki e sorok írójának, hogy volt egy üzleti éve, amelyben több mint kétszáz számlakövetelése volt behajthatlan s ha ezekben a teljes ügyvédi munkadíjat kellett volna fizetnie, ez több mint nyolcezer koronájába került volna akkor, ha mindenik ügyben vidéki ügyvéddel kellett volna leveleznie s minden egyes (esetleg akár 5—10 vagy 20) levelet honorálnia.

Hiszszük és reméljük, hogy a hazai kereskedelem és ipar egész összességének, ennek az adóteher viselésében első helyen álló faktornak szava talán még sem lesz kiáltó szó a pusztában.

Dr. Farkas Gyula.

BELFÖLD

A miniszterelnök Bécsben. Bécsből táviratozták: *Széll* Kálmán miniszterelnököt, aki ma reggel ideérkezett, ma délután 2 órakor 6 feladeg Schönbrunnban másfélórát magánkijelölésben fogadta. Előbb a miniszterelnök, aki az osztrák belügyminisztériumban is megjelent, dr. *Koerber* osztrák miniszterelnökkel értekezett a magyar minisztérium bankgassei épületében. Schönbrunnból visszatérve, gróf *Goluchowski* közös külügyminiszterrel tanácskozott.

Báró *Fejérváry* Géza honvédelmi minisztert, aki tegnap délnél érkezett ide, még tegnap délnél magánkijelölésben fogadta 6 feladeg. A honvédelmi miniszter ma reggel visszautazott Budapestre.

Széll Kálmán miniszterelnök, akinek utja, hír szerint, a vámpolitikai helyzettel áll összefüggésben, ma este Budapestre utazott, hogy holnap részvevően a képviselőház ülésén.

A *Neues Wiener Tagblatt* bécsi tudósítónk szerint a következőket jelenti:

Mértékadó helyen a hadsereg fejlesztését annyira elsőrendű szükségnek tartják, hogy a mellett minden más állami szükségletnek háttérbe kell szorulnia. A véderőjavaslatok sorsától függ a parlamenti és politikai helyzet alakulása, amely különben a véderőjavaslatok nélkül is rendkívül komoly a témék sok állami feladat egymásra való tornyosulása következtében. A magyar képviselőházban a többség mostanában egyáltalán tartózkodik a beszédétől, hogy legalább ilyen módon elősegítse a kormányt az a törekvést, hogy mentől előbb megkezdődhessék az országra nézve áldásos tevékenység.

Kétségtelen, hogy a két kormány már legközelebb előterjeszti a parlamentekben az autonóm vámtarifát, amelynek sürgetése kapcsán *Széll* Kálmán a magyar képviselőházban eloszlatta azt a legendássá vált híresztelést a kereskedelmi és vámszerződéssel való junktimról. Annyi bizonyos, hogy ha az ellenzék továbbra is meg akar akadályozni minden fontos és sürgős állami szükségletet tevő feladatot, akkor elkerülhetetlenül előáll az a parancsoló kényszerítés, hogy a kormány a választókra appelláljon.

A románok és az obstrukció. Az aradi *Tribuna Poporului*, amely idáig a románok passzívitása mellett károskodott, egyszerre fordít egyet a köpenyegen s az aktivitás mellett tör lándzsát. Legutóbb vezéreikben buzdítja a románokat, hogy menjenek be a parlamentbe, mert ott most olyan harcmodor jött divatba, melyet a románok igen költségesen használhatnak ki a maguk céljaira. Ime tehát, az obstrukciótól vérszemet kapnak a románok s azt gondolják, hogy obstrukálni ők is tudnak, a kormányt kellemtelenkedni ilyen eltanult taktikával ők is képesek. Ez mindenesetre tanulságos jelenség s a magyar szélsőbal mint a románok tanító mestere kétségtelenül pikáns látványosság.

Az önálló vánterület mellett. Sopronból táviratozták: A mai négyülős *Szatmári* Mór és *Benedek* János országgyűlési képviselő beszédeinek hatása miatt elhatározták, hogy kérvényt intéz az országgyűléshez az önálló vánterület érdekében.

A brassói magyarság szervezkedése. Brassóból telegrafálják, hogy a brassói magyar választópolgárok ma újjászervezkedés céljából *Moór* Gyula főesperes elnöklésével és nagy közönség jelenlétében közgyűlést tartottak. A közgyűlés hatvan tagból álló intézőbizottságot választott, amelynek elnökévé egyhangúlag *Moór* Gyula főesperest, alelnökökké pedig *Vajna* Gábert és *Rombauer* Emilt választották.

A tápéi mandátum. Szegedről jelentik a Magyar Távirati Irodának: A tápéi választási mozgalom már most is nagy élénkséget kölcsönöz a városnak. Az előzmények után itéve, a választási baro nagyon hevesnek ígérkezik. Ma ideérkezett *Hock* János, aki *Rohonyay* Gedeonnal Dorozsmára utazott. A függetlenségi párt részéről *Hentaller*, *Nessi* és *Pozsgay* országgyűlési képviselők, a néppárt részéről *Zboray* és *Jankovics* képviselők buszolgálnak jelöltjük érdekében. *Rohonyay* kilátásai a legjobbak.

Technikai obstrukció. Egyik újság *Széll* Kálmán miniszterelnöknek az ülések meghosszabbítására vonatkozó indítványával kapcsolatban azt híreszteli, hogy a függetlenségi párt legutóbbi értekezletén abban állapodott meg, hogy az ülések meghosszabbítását technikai obstrukcióval torolja meg, mindennapra egy-egy névszertínt szavazással. Mint a Magyar Nemzet illetékes forrásból értesül, ez a hír egyáltalán nem felel meg a valóságnak. Lehet ugyan, hogy a függetlenségi párt

értekezletén szóba került az ülések meghosszabbítása is, de ezzel szemben a párt semmi határozatot nem hozott, amint hogy, ha hozott volna, azt az értekezlet-ről szóló hivatalos értesítésben közölte is volna. Az tehát nem történt, amit e lap közöl, hogy többek felszólalása után a technikai obstrukción állapodtak meg, mert a párt az ülések meghosszabbításával szemben semmiféle megállapodásnak sziktségét nem látta. Így értesül a léhivatalos. De azért, ha technikai obstrukció nem lesz, az még nem jelenti, hogy csöndes obstrukció nincs.

KÜLFÖLD

A szerb kormány programja. Az új szerb kormány, mint egy belgrádi távirat jelenti, ma tette közzé programját. E program több pontja ezek:

A külügyi politikában a kormány komolyan arra fog törekedni, hogy a nagyhatalmasságokkal és a többi államokkal jó és korrekt viszonyban legyen, amint Szerbia jói felfogott érdeke megköveteli. Különös gondoskodással fogja a kormány ápolni és fejleszteni a jó viszonyt a Szerbia iránt jóindulatú, testvéri orosz birodalommal, ugyancsak ápolni és mindjobban megerősíteni fogja a jó viszonyt Ausztria-Magyarországgal, amelyvel Szerbiát oly sok jelentékeny szomszéd-érdeke fűzi össze. A belső politikában a kormány az alkotmányosság és törvényesség alapján fog állni és a közigazgatási közegektől a törvények egyenlő alkalmazását fogja követelni mindenkiel szemben. Főgondja lesz az új kormányt, hogy a rendet az országban szigorúan fenntartsa és ennek lényeges feltételeként gondoskodni fog az összes polgár személy- és vagyonbiztonságáról. Tétlen és lelkiismeretlen hivatalnokokat nem fog tűrni a kormány. A királyi kormány előkészületeket fog tenni, hogy az alkotmány revíziója, amelyet az eddigi tapasztalás és a politikai élet nyugalma, valamint a törvényhozó hatalom összpontosítása megkövetel, a rondes uton végrehajlassék. Az állami pénzügyek rendezésére a legkomolyabb figyelemmel fog törekedni a kormány. Eszserű megalkarításokkal az állami közigazgatás minden ágában az állami kiadások csökkentésére fog törekedni, a mellett komolyan gondoskodni fog róla, hogy Szerbia ezentul is pontosan megfeleljen kötelezettségeinek. Különös gondoskodásának tárgya lesz a hadsereg ápolása és erősítése, a közgazdaság fejlesztése és a vasuti hálózat tökéletesítése.

A venezuelai kérdés. Az angol alsóház ülésén *Balfour* miniszterelnök figyelemreméltó választ adott *Campbell-Bannerman*nak a venezuelai kérdésre vonatkozó interpellációjára.

A kormányt — szót a miniszterelnök — két év óta több ízben volt komoly oka panaszra a venezuelai kormányt angol alattvalók jogába és birtokába való jogosulatlan beavatkozása miatt. Anglia mindent elkövetett, hogy ezeket az ügyeket barátságos megoldásra vigye, de egyik ügyben sem sikerült kielégítő megegyezésre jutni. Az angol követ újabb előterjesztéseit már figyelembe sem vették. Vannak olyan esetek is, amelyekben angol alattvalóknak és társaságoknak nagy követeléseik vannak. Anglia a német kormányt egyúttal jart el, mert a német kormányt szintén nagy követelések vannak Venezuelában. Az angol követnek és a német ügyvivőnek a venezuelai kormányhoz intézett utolsó jegyzéke azt mondja, hogy a két kormány elhatározta, hogy ha nem kapnak kielégítő választ, kénytelenek lesznek azokhoz a rendszabályokhoz nyulni, amelyek szükségesek, hogy követeléseiket kiereszköljék. Egy másik kérdésre azt válaszolja *Balfour*, hogy ez az utolsó jegyzék sem közös, sem azonos jegyzék nem volt.

London, december 8.

Balfour miniszterelnök az alsóház mai ülésén be fogja jelteni, hogy Venezuelának ultimátumot küldtek és ha Venezuela nem ad kielégítő választ, Németország és Anglia megteszik a kellő intézkedéseket, hogy követeléseiknek érvényt szerezzenek.

Berlin, december 8.

Németország és Anglia ultimátumát tegnap adták át Carracasban a venezuelai kormányt.

Berlin, december 8.

A birodalmi gyűlés elé a birodalmi kancellár emlékiratot terjesztett, amelyben Németországnak Venezuela elleni felszólalásairól van szó. Az emlékirat azt mondja: Venezuela komoly panaszokra adott alkalmat a császári kormányt a német felszólalások kezelésére által. A Venezuelában lakó németek követeléseiről és német vállalkozók igényeiről van szó a venezuelai kormány által szerződészerűleg átvett kötelezettségek nem teljesítése miatt.

A carracaszi ügyvivő december 7-én a venezuelai kormányt ultimátumot nyújtott át, amelyben az 1900. évig felmerült hadireklamációk mielőbbi kifizetését és a legújabb polgárháborúkból származó reklamációk biztosítása tekintetében kielégítő nyilatkozatot követel. Ha az ultimátumra mielőbb nem adnának kielégítő választ, a császári kormány sajnálatára kénytelen volna arra, hogy maga gondoskodik az igények érvényesítéséről.

A cár napiparancsa. Pétervári távirat szerint *Miklós* cár a következő, december 3-án (november 20-án) Livídiában kelt napiparancsot intézte a hadsereghez és hajórajhoz:

Huszonöt évvel ezelőtől 1877. december 11-én esett el *Plevna* és ezzel megnyitott csapataink diadalmas előnyomulására, amely az utolsó háború sorsát eldöntötte. Ezen az emlékezetes napon hagyományos szokás szerint főhokszodni akarunk istenhez felejtetetlen emlékü II. Sándor császár lelkinyugalmáért, akinek akaratából az a jelentőség, Oroszországra és Törökországra szláv népeire oly dicsőséges nemes küzdelem azoknak felszabadításáért megindult, és boldogult III. Sándor császár lelkinyugalmáért, aki fenkölt atyjával osztozott a hadjárati fáradságban és viszonyságában, ugyancsak mindazokért a bajtársakért, akik az utolsó háború csatáira elcsatoltak. E győzelmű napon azonban a felszabadított háború élő részeseit is tisztességben akarjuk résziesíteni vilétségükért, bátorságukért és határtalan kötelességtudásukért. Elő megnyilatkozásai ők azoknak a hagyományoknak, amelyeken az orosz hadsereg erkölcsi ereje és hatalma alapszik. Ha az isteni gondviselés kiírkészhetetlen akaratából a megpróbáltatások ideje jönne hazánkra, meg vagyok róla győződve, hogy dicsőséges hadseregem és hős hajóhadam, amelyek szívemnek oly drágák és hozzá oly közel állanak, a trón és a haza iránt való kötelességüket dicsőségesen fogják teljesíteni.

HIREK

Budapest, december 8.

— **BUDAPESTI NAPLÓ.** November 30-án új előfizetés nyílt a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetése ezen a napon lejárt, méltóztatásuk a megújításról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

— **Személyi hírek.** Gróf *Lónyay* Elemérné ma Prágából Bécsbe érkezett, gróf *Lónyay* Elemér San-Remóban utazott. — Mint Berlinből táviratozták, *Szögyény-Marich* László osztrák-magyar nagykövet is hivatalos volt ma *Vilmos* császár reggelijén. — *Pünkt* bécsi angol nagykövet nejevel és leányával Nizzába utazott.

— **A király állapota.** Bécsből jelentik, hogy a király állapota ismét nagyon jó, keresztosontjában teljesen megszűnt a reumás fájdalom. A király valószínűleg még e héten átköltözik Schönbrunnból a Burgba.

— **A kisenjőri vadászatok vége.** Kisenjőri jelentik: *József* Agost főherceg nejevel, *Koburg* *Fülöp* herceggel és a kiserő vadászatszással ma reggel 7 órakor misét hallgatván, 8 órakor Budapestre, az orléansi herceg pedig Szegedre utazott. Az orléansi herceg gróf *Szapáry* Pál vadászatain vesz részt. A kisenjőri vadászati eredménye 5063 darab; vaddisznót nem lőttek.

— **Aranyimlás plébános.** *Kurz* Vilmos ferencvárosi apátplébános ma töltötte be áldozópapátságának ötvenedik évfordulóját. Első miséjét 1852. december 8-án mondotta. Ma délelőt ebből az alkalomból a Bakács-téri templomban ünnepi mise volt. Nagy közönség töltötte meg a templomot, hogy ragaszkodásának plébános iránt kifejezést adjon. A nagy misét *Kurz* apátplébános lényes és nagy segédlettel mondta, míg az ünnepi szentbeszédét *Bán* Sándor ierenerendi önkö tartotta. A kerület polgárságának szeretete jelül az ósz egyháznagynak egy arany pásztorbotot nyújtott át a dr. *Springer* Ferenc vezetésével alatt előkelő polgárokból alakult deputáció.

— **A hetvenéves Björnson.** *Krisztin*ából táviratozták, hogy *Björnson* hetvenedik születésnapját ma nagy lelkesedéssel ünnepelte meg a norvég főváros egész lakossága. A város fel van lobogóva. Az újságok mind vezércikkben magasztalták *Björnson*t, Délelőt sok küldöttség tiszteleg az ünnepeit költőnl. A beérkezett üdvözlő iratok között van egy, amelyen 20,000 aláírás van. Este a nemzeti színházban díszelőadás volt *Björnson* tiszteletére. A diákok fáklásmenetet adnak a költőnek.

— **A főkapitány beteg.** *Rudnay* Béla főkapitány — mint értesülünk — pár nap óta beteg. Erős influenza van s tegnap annyira erőt vett rajta, hogy ágyba kellett feküdni.

— **A Nobel-díj nyertesei.** A *Malmö Tidning*nek egy stockholmi magántávirata szerint bizonyos, hogy az idei Nobel-díjakat a következő tudósok kapják: *Mommsen* Tivadar tanár (Charlottenburg) irodalmi működéséért. *Marthus* Péter, a népjog tanára (Philadelphia), dr. *Rof Bonal*, a trópusok betegségek tanára (Liverpool), *Fischer* Emil vegyész-tanár (Berlin) és *Lorenz* és *Zemann*, a fizika tanárai (Németalföld.) A félévitalos svéd távirati ügyönkség szerint is megtörtént már a Nobel-díjak odaítélése, de annak értesülése a malmöi lap közlését csak *Mommsen*, *Fischer* és *Marthus* tanárookra vonatkozólag erősíti meg.

— **Történelmi viselkedés kiállítása.** Pétervárról táviratozzák, hogy ma délben nyílt meg a történelmi viselkedés és modern ruházati tárgyak nemzetközi kiállítása. A kiállítást *Alexandrovna Olga* nagyhercegnő nyitotta meg, a kiállítást védőnké, *Xenia* nagyhercegnő nevében. Az osztrák és magyar osztályban gróf *Kinsky* követési tanácsos üdvözölte a nagyhercegnőt, aki erről a kiállításról nagyon elismerően nyilatkozott.

— **Chorin Ferenc ünneplése.** Szatmár-Németi nagyobb küldöttsége érkezett tegnap a fővárosba, hogy átadja dr. Chorin Ferencnek a város diszpolgári oklevelét. Az ünnepi átadás vasárnap délben volt az új diszpolgár lakásán, ahol Pap Géza polgármester vezetése mellett megjelent *Kelemen* Samu ügyvéd, *Keresztessy* Lajos, az ügyvédi kamara elnöke, *Kertészffy* Gábor főpénztárnok, *Kovács* Béla tanfelügyelő *Lattacsy* Endre, *Mátray* Lajos gimnáziumi tanár és szerkesztő, *Novák* Lajos főszámvivő, *Pap* Endre törvényszéki bíró, *Tankóczy* Gyula tanácsnok és *Vajay* Károly tisztí ügyész.

A deputációt vezető polgármester szép beszédben üdvözölte Szatmár városi képviselőjét és ma diszpolgárát, akinek művészi kivitelű albumban üjytotta át az erről szóló oklevelet.

Dr. Chorin Ferenc hosszabb beszédében köszönte meg a kitüntetés, amelyet annál lélekemelőbbnek tart, mert oly időpontban tisztelték meg vele, midőn a viszonyok kénszere megakadályozta abban, hogy képviselői mandátumot vállalhasson. Annál nagyobb büszkeséggel tölti el a szeretet és ragaszkodás erejével, amelyvel most Szatmár város polgárai megajándékozták, mert abból azt a megnyugtató merít, hogy eddigi magatartása olyan volt, mely komoly és hazafias polgárakban a rokonszenv érzelmeit még akkor is képes felkelteni, midőn köztűnik a politikai kötelek megszakadt. A politikai meggyőződés függetlensége a képviselő eredményes működésének első feltétele. Ha ehhez járul az alkotmány és a közbiztonság intézményeinek igaz és őszinte szeretete, akkor várható van a képviselő azon csábok oltatója, melyek a közpályán haladók lépték különbözően könnyen ingasztra tehetik. Készszeresen iontos ezen tulajdonság sajátosság viszonyainak között, melyben alkotmányunk esorbittalant fenntartása és minden lére-magyarítás elleni biztosítása alapja és biztosítéka nemcsak nemzeti létünknek hanem épp oly mértékben kulturális fejlődésünknek, és gazdasági önrendelkezésünknek, szóval mindannak, ami drága és becses előtűnk. Harminc év óta kétségelentű nagyot haladtunk minden téren, az értelemség köre jagult, tudásunk több mint hajdan, a nemzet összességének vagyona, ha nem is arányban a fokozódott terhekké, de mégis fejlődést mutat, de aminek a közélet terén fájdalommal látjuk a fogyatkozást. Ez az egyéni meggyőződés függetlensége és a politikai jellem ellentétli képessége, mely elsősorban ad a politikai életnek erőt és tartalmat. Közéletünk ezen beleges tünetéit kell időben felismerni és annak ellensúlyozására (tűreknél a hazafias méltó feladata. Kétes oly városi ismeret, melynek polgárai a leltárasra reáértémebbek, mint Szatmár, mely a mielőtt nemes hagyományainak megőrzését össze tudta egyeztetni a demokratikus haladás kötelességeivel. Közpályája alatt mindig igaz örömmel töltötte el, ha a törekvő város és intézményeinek fejlődése érdekében valamit tehetett. Ez az öntudat szűlte benne azt az elhatározást, hogy a politikai kapcsolat megszüntével is tovább szolgálja ama város érdekeit, amely ma a nemzeti művelődés egyik góppontjaként áll ott az ország északeletén a magyar állameszemlelet. E város bizalma oly kitűntetéssel ajándékozta meg, mely egész életét át a ragaszkodás és a szeretet láncával fűzi hozzá a kötelességévé teszi ezental azt, amit eddig a város érdekében csak önszántából cselekedett. Azzal az igérettel fejezi be beszédét, hogy tűreknél fog a bizalomnak megfelelni, Szatmár hű és odaadó polgára lenni és a város fejlődésén és felvirágzásán tovább is közreműködni.

A diszpolgári oklevelét átadását lényes banket követte a Hungária-szálloda földszinti termében, melyen a küldöttség tagjain kívül résztvettek: *Darányi* Ignác földmívelésügyi miniszter, *Hegedűs* Sándor és *Hieronymy* Károly, a város diszpolgárát, gróf *Hugonny* Béla főispán. stb.

— **Egy herceg balesete.** Plönből táviratozzák: *Oskár* herceg szombaton a nyújtó tavó tornászás közben leesett és jobb kulcsontjának legvégén könnyű osontörést szenvedett. Sebét bekötötték és tegnap a herceg már kimehetett a kastély parkjába, ma pedig ismét megjelent a hercegek iskolájában.

— **Egy magyar assó győzelme.** Pécsből táviratozzák, hogy a Diana-fürdőben ma délután rendezett nemzetközi zoltóversenyen az ausztriai bajnok-címet *Halmay* Zoltán nyerte meg. *Halmay* nyerte meg az 510 méteres versenyt is.

— **Arad vőadja.** Aradon mozgalom indult meg, hogy *Asztalos* Sándor negyvennyolcas honvédeknagy-nak, Arad város hős vődjének hamvait Gemből hazaszállítsák és Aradon helyezték el, megfelelő, méltó helyen. *Asztalos* Sándor tudvalegőleg Arad megmentőjeként szerepelt a szabadságharc történetében. Arad város a legszörnyűbb helyzetben volt a már-már végveszély fenyegette, mikor *Asztalos* Sándor őrnagy honvédei élén betört a városba s helyreállította a rendet. *Asztalos* Sándor halbjában a ma is ereklyeként őrzött honvédeztől tartotta, mikor kivont karddal diadalmasan benyomolt a városba. A vitéz szabadságharcos azután nemskóra 1857. február 17-én piztolypárbaj ádózata lett és Gemben temették el. *Szekely* Salamon főreáliskolai tanár mostanában írt Gembe egy ottani francia telekmezési intézethez, felvilágosítást kérve, hogy milyen nehézségekbe ütköznek a szabadságharcos hamvainak hazaszállítása. A telekmezési vállalatól már megjött a válasz, mely így szól:

Teljes bizonyosságot szerzünk boldogult *Asztalos* Sándor sírjának holitéréről. Abban a sírgödörben különféle esontvázak vannak összekeverve, mert utólag ugyanabban a sírban még két embert temettek. De ezek kisebb termetűek voltak, s egy orvsnak könnyű volna elkülöníteni, illetőleg összeháttítani *Asztalos* Sándor maradványait. Ha ön ezek után is ragaszkodik szándékának megvalósításához, szivesen állunk rendelkezésére s minden főlünk felhőt el fogunk követni, hogy ebben a tekintetben szolgálata lehessünk s törekvésőt megkönyvítjük.

A hamvak hazaszállításának költségeit közadakozás útján akarják összegyűjteni.

— **Krupp emlékezte.** *Ruhr-Essen*ből táviratozzák: Ma délben 25.000 gyári hivatalnok és munkás gyászünnepet rendezett Krupp emlékeztére. Az ünnepi szónok emlékbeszédében kiemelte, hogy Krupp a közjó előmozdításában látta élete célját. *Vilmos* császárnak táviratot küldtek, amelyben a császárt hálájukról és változlatlan hűségükről biztosítják és ígérk, hogy Krupp emlékét tisztán fogják megőrizni. Hasonló ünnepet rendeztek ma délelőt Kieiben a Krupp-féle Germánia-hajógyárban.

— **Részvét Romániából.** *Ratiu* Jánost, a minap elhunyt oláh agitátort, tegnap temették el *Nagy-Szebenben*. A gyászoló család iránt sok felől nyilatkozott meg a részvét, de különös figyelmet érdemel az a kondoleáló távirat, amelyet, mint tudóstónk táviratozza, *Phérikus*, a román képviselőház elnöke küldött a képviselőház nevében. A román parlament főnök látta, hogy rok-konézerséről biztosítsa annak a gyászabborult családját, aki másfél évet töltött fogságban a magyar államnezem ellen írtett fámódása miatt. A romániai képviselőháznak ez a tüntetészerű részvéte azt mutatja, hogy Románia politikussai újra aktuálisá szeretnék tenni azt a kalandos kérdést, amely a szegény Ratiunak is utóljára már csak keserves csalódást hozott.

— **Egy tanterfő ünneplése.** A szegedi tankerület érdemes főigazgatójának, *Platz* Bonifácnak tiz-elemes főigazgató és harminceves papi és tanári jubileumát ünneplte tegnap Szeged város társadalma és a szegedi tankerület tanári kara. Az ünnepség má szombat este kezdődött a Tisza-szállóban tartott ismerkedési estélyivel. Maga a jubileumi ünnepség pedig vasárnap a következő program szerint folyt le: Megnyitóbeszédet mondott *Cserép* Sándor városi főgimnáziumi igazgató. Üdvözölő dalt énekeltek az ifjúság énekkara. A kerületi összes középiskolák igazgatói és tanárai nevében üdvözölő beszédet mondott *Homor* István állami főreáliskolai igazgató. A Dugonics-Társaság üdvözletét tolmácsolta dr. *László* György, a Dugonics-Társaság elnöke. A volt tanítványok nevében beszédet mondott dr. *Rainer* Ágost ügyvéd. Ezután *Platz* Bonifác nagyhatású beszédében köszönetet mondott az ünneplésért. Záróbeszédet tartott *Cserép* Sándor városi főgimnáziumi igazgató. Végül a Himnuszot az ifjúság énekkara énekelte. Este a Tisza-szálló nagytermében tartott ünnepi lakomán a tankerület összes igazgatói nevében dr. *Krecsméry* Károly nagykikindai állami főgimnáziumi igazgató, a tankerület összes tanárai nevében *Kiss* Lajos szegedi állami főreáliskolai tanár, Szeged város községe és tanácsa nevében dr. *Tóth* Pál h. polgármester, a Dugonics-Társaság nevében dr. *Ballasa* Armin, a szépirodalmi szakosztály elnöke mondott felköszöntőt. Ezeket kívül még számos felköszöntő hangzott el s az ünnepség emelkedett hangulatban ért véget.

— **Életunt olpész.** Sátoralja-Ujhelyről jelentik, hogy *Hajduczki* József cipész-mester ma főböltte magát. Hajduczkit az keserítette el, hogy menyasszonya áthagyta és kívándorolt Amerikába,

— **Párbajozó igazságügyminiszter.** Vasárnapi számunk távirati rovata a valóságot megközelítő képet adott arról a botránnyról, amely a francia képviselőházban a mult szombaton lejajlott. A legdurvábban viselkedett *Sylveton* nacionalista képviselő, aki *Vallé* igazságügyminisztert hazudozással vádolta, a midőn az a *Humbert-ügy* szennye alól tisztázni akarta magát. *Sylveton* a kamara kirekesztette az ülésből és mikor az szép szörrrel nem ment ki, a teremőrökkel kivoztették. De a dolognak folytatása is lesz. Legalább a párisi lapok azt hiszik, hogy az igazságügyminiszter és *Sylveton* közt elkerülhetlen a párbaj. Most a segédke kezében van a lovasüz ügy, kik alkalmasint a párbaj mellett foglalnak majd állást és ez esetben nem Franciaországban, hanem *Luxemburgba* fog a két ellenfél megverekedni. Az igazságügyminiszter neve nagyon kényes ez a dolog, mert a büntetőtörvény, amelynek ő a legfőbb öre, tiltja a párbajt. Erre való tekintettel leheletésemek tartják, hogy *Vallé* épp úgy, mint annak idején *Dourgeois* a kamara elnöke, *AS* órára lemond állásáról. Ebben az esetben tárcáját ideiglenesen a miniszterelnök veszi át.

Egy újabb távirat jelenti: *Vallé* igazságügyminiszter és *Sylveton* képviselő tanui nem tudtak megegyezni a sértés minőségére nézve és elhatározták, hogy a kérdést választott bíró elé terjesztik. Minthogy a választott bíró személyében sem tudtak megegyezni, az értekezlet félbeszakították.

— **Zala a kisemberekért.** A társadalom meleg érdeklődésének közzöni izmosodását egy emberbaráti intézmény: a munkássegítő pénztár. Alig van nap, hogy hir ne volna róla, mely meleg szeretettel tömörülnek érdekekben a birtokosok, lelkesek vállalkulónság nélkül, tanítók, jegyzők. Legutóbb *Jankovich* László főispán hívására gyűltek egybe Zalaegerszegen, ahol résztvett dr. *Fáy* Gyula, az országos pénztár igazgatója is. *Barcza* László lelkesen magasztalta *Darányi* földmívelésügyi miniszter irányásemjét, melyek nemcsak a munkás jóvalta érdekében oly sok intézményvel kitejézésre jutnak, de elismeréssel szól *Darányi* ról, hogy köztudattá teszi nálunk a kisemberek ügyét s akciójának megmutja nyerni a társadalom minden osztályát. Örömmel látta itt is a város érdeklődést, maga pedig átérezve az intézmény humánus céljait, készséggel kijelenti, hogy eselégeit a pénztárnál beírta. Az értekezlet tagjai valamennyien kijelentették, hogy magukévá teszik az ügyet.

— **Huzonötöves jubileum.** A Budapesti Könyvnyomda-Részvénytársaság vasárnap délelőt ünnepelte műveztőjének, *Tanay* Józsefnek az intézetnél elöltölt 25 éves szolgálati jubileumát. Az ünnepség a nyomda nagy szedőtermében az egész személyzet és sok notabilitás jelenlétében folyt le. Lovag *Falk* Zsigmond királyi tanácsos, a társaság elnökigazgatója szép beszédében vázolta a nap jelentőségét, ányujtva az ünneplésnek a nyomdázásosság ajándékát. Majd *Malakoties* Sándor nyugalmasított államtitkár tűzte a melléle az ünneplésnek a koronás arany érdemkeresztet, melyvel Tanayt a király kitüntette. Utána *Gelléri* Mór, az Országos Ipargyesület igazgatója nyujtotta át Tanaynak az egyesület ezüstérmét és diszokmányát, végül a személyzet és a külbőlözök testületke üdvözölése következett. Mély megalotatással felelt ezekre az üdvözölésekre a jub. ans. kiemelve, hogy működésében mindig *Falk* Zsigmond volt a mintaképe. Az ünneplésen ott voltak: *Szterényi* József, *Némethy* Károly, *baranyavári* Ullmann Emil, *Schweiger* Márton, dr. *Falk* Zsigmond, *Müller* Vilmos igazgató, dr. *Várdy* Antal szerkesztő stb. A szép ünneplést a Vigadóban társasvacsorával fejezték be.

— **Tolvaj szöuraok.** Említettük a minap, hogy özevgy *Strauszmann* Vilmosné magánzózó gyár-utcai lakásán két fátalembert, *Lévai* Henrik és *Lévai* Ernő hónapos szöbát bérletet s amikor háziasszonyuk nem volt otthon, feltörték a lakásban lévő szekrényeket és 30 koronát érő ruhát elloptak. A rendőrség még aznap letartoztatta őket s most kiderült, hogy a két *Lévai*-fiu teljesen elzüllött. A tizonötöves *Ernő* Ausztriából már ki van tiltva, ahol kétszer már lopásért 6—6 hónapról volt eltérve. A tizenötöves *Henrik* pedig két hónapot ült lopásért. Egész sereg olyan lopást követtek el, mint *Strauszmann*éna. Lakást vettek fel és amikor a házbeliek nem voltak otthon, kifosztották a lakást. *Lévai* Ernőt három sikkasztásért körözik. Az volt a rendszere, hogy irodagyakornoknak vétette fel magát s mihelyt alkalma volt, sikkasztott. Rendesen a *Molnár* nevet használta. A fiuk egy állami hivatalnoknak a gyermekei.

— **Gyógyszerészekedek strájkja.** Lembergi távirat jelenti, hogy az összes gyógyszerárakban strájkolnak a segédke és a gyógyszerészek nem gyözik a munkát. A laboránsok dolgát a gyógyszerészek feleségei, gyermekei és eselődei végzik. Nagyon félső, hogy tövedések fognak előidordulni a gyógyszeresek kiszogáltatása közben s azért a helytartóság is közbelépett, hogy kibékítse a laboránsokat a gyógyszerészekkel. — A lapok jelentése szerint *Krakóban* körülbelül negyven gyógyszerészedek strájkol. Przemysl

Írták és rajzolták a „Borszem Jankó” írástudói és piktorai. — Ara: 2 kor. — Kapható minden könyvkereskedésben.

TÓF-TÓF naptár 1903-ra.

ben és más galliciai városokban szintén sztrájkolnak a gyógyászok és orvosok.

Házasság. Dr. Fodor Oszkár, a Népszínház főtitkára, aki a színház orvosi teendőit is ellátja és a ki mint a Múzeumban iradavezetője közel egy évtized óta, az iradalmi körökben is nagy rokonszenvnek örvend, vasárnap déli 12 órakor vezette oltárhoz a dohány-utcai izraelita templomban Weissmann Aran-kát Weissmann József magánúj leányát. A díszes és nagyszámú közönség sorában ott voltak: Berzevicsy Albert titkos tanácsos, a Múzeumok és Könyvtárak Országos Tanácsának elnöke, Szalay Imre, Kammerer Erőzögés Tanácsának elnöke, Morzsányi Károly, Sándor Ernő miniszteri tanácsosok. Morzsányi Károly, Sándor Ernő miniszteri tanácsosok. Morzsányi Károly, Sándor Ernő miniszteri tanácsosok. Fichler Győző országgyűlési képviselő. Szabó Károly kir. tanácsos, tanfelügyelő, Obersóhn Benő és Lajos bankigazgatók, a Népszínház tagjai testületének elnöke Kúry Kláraival és Porzolt Kálmán igazgatóival, valamint a fővárosi színházak küldöttségei igazgatóikkal. Az egyházi szertartást dr. Lazarus Jókántor végezte és dr. Kohn Sámuel főrabbi intézett az útjához párhöz lendületes beszéddel. A polgári esketést az V-ik kerületi anyakönyvvezető végezte és a házasságkötésnél mint tanu Berzevicsy Albert titkos tanácsos és Porzolt Kálmán a Népszínház igazgatója szerepelt.

Leányozkötetés. A francia fővárosi előkelő társaságaiban egyébről beszélnék most, mint egy leányozkötetésről, amelynek szerepelt Marcellé orvos és Leplár szentórá Coradélla nevű fiatal leánya. Marcellé megkérte a leányt és a szentórá csak azt a feltételt követte ki, hogy Marcellének állást kell előbb szereznie egy kórházban. A fiatalok türelmesen várták azt az időt amikor Marcellé alkalmazzák, de közben Leplár tudatta a vőlegényével, hogy megmástitotta elhatározását és Marcellé egyáltalában maradjon el a házaól. A szerelmes orvos erre barátaitól összehozta, hogy meg fogja szökteni Coradéllát. Pénteken délután, mikor a leány nevelőjével együtt az énekiskolából hazafele tartott, Marcellé automobíllal emelte Coradéllát, a guvernántot pedig barátai kocsiba tették azzal gyorsgatva elrobogott az automobil is és a fiakkal is. Leplár szentórá jelentést tett a szökötetésről a rendőrségnek. A fiatal pár Londonba vagy Brüsszelbe utazott.

Betörés a Kertész-utca. Hónig Dessó fővárosi főmérnök Kertész-utca 32-ik szám alatt lévő lakását szombaton este 5-6 óra között eddig ismeretlen tettesek feltörték. Az első dolgozószobában lévő pénztárcákban az erőszak nyomai látszanak. A zár megvan sérülve, a sárga rézlap leleszítve, de a betörők nem tudták kinyitni, mert valószínűleg megzavarták őket munkájukban. A második szobában a lehnemű- és ruhaszekrény zárját leleszítették s elvitték az öltözet ruhát, egy teljesen új téli kabátot, teljes bouvédhadnagy egyenruhát, perzsaszőnyegeket, ágylétrát. A lehneműszekrény fel volt duvalva, de eddig még nem volt megállapítható, hogy abból mi hiányzik. Itt tartotta Hónig értékpapírjainak egy részét is. Volt azonban egy bőrtáskában 4 takarékpénztári könyv is, de ezeket, valamint az értékesebb aranyékszereket, inggombokat sietésükben nem vették észre a tolvajok. A hálszobában, az ágy előtt lévő fehér medvebőrt össze-göngyölve hátrahagyták. Hónig főmérnök nőten ember s lépcsőháza nyíló utcai lakása van. A lakás udvari részén Mészáros Ferenc és felesége laknak, akik a takarítást végzik. Délután fél 5-ig a főmérnök még otthon dolgozott s aztán távozott. Egy negyed 7-kor újabb hazatérve a lakás lépcsőházi ajtaját nyitva találta, a belső ajtókat pedig mind kitérve. A vele érkező Melzer János háztulajdonossal bemenve konstataált a betörést. Az eddig megállapított kár felülmúlja a 2000 koronát. Sajátságos, hogy a dolgozóban lévő bronz-, kóp- és majolikagyűjteményből egy darab sem hiányzik. A betörés idején Mészáros Ferencné, a gazdasszony sem volt állítólag a lakásban. Mint mondja, 5 órától fél 7-ig mosott a mosópíneben. A betörők okvetlenül teljesen látközva voltak a házbéli viszonyokról, sőt a berendezés felől s a ruhák helyéről, mert éppen azokat a szekrényeket feszítették föl, amelyekben az értékesebb holmik voltak, míg a többiek érintetlenek. Feltűnő, hogy a vőlegényesternő a betörés idején a lépcsőháza szorult, de mit sem tud a dolgról. Azt mondja, hogy két főt munkás, akik nála laktak, 8-9 óra tájban este nagy batyuval hátukon távoztak a házból s állítólag egyenest a vasutra mentek.

Letartóztatott kereskedő. A rendőrség vasárnap letartóztatott két úpesti kereskedőt, akik hatvanéves koruk erejéig megkárosították hitelezőiket. Donát Manó 37 éves és Lipner Armin 32 éves nők kereskedők a letartóztatottak. Újpesten, az Árpád-utca 21. szám alatt volt üveg- és porcellán-kereskedésük. Az árukat mintegy 60 ezer korona értékben, hiteiben vásárolták. Amikor fizetniük kellett volna, oszódott jelentettek. Az üzletben alig volt áru, könyvet nem vezettek és így bizonyossá lett a család bukás. **Vasuti szorongatás.** Haliáxból (Skócia) táviratozták: A Montreálba menő személyvonat, amely tegnap indult el, Haliáxból 70 mértődnnyire kiskilótt. Hét ember, köztük a mozdonyvezető életét veszítette, tizenkettő megsebesült.

Robbanás. Zsolnáról írják: Zsolnán a Riesz szállóban a hó 5-ikén este 8 órakor nagy robbanás történt, amelynek dőreje nagy ijedelmet okozott az egész városban. A robbanást a gépet kezelő szolga vigyázatlansága okozta, aki a kamarát egész napon át zárva tartotta és este égő gyertyával ment be, amelynek lángjától az egész nap őszegyülemlett gáz meggyulladt. A szolga erős sérüléseket szenvedett a fején és nyomban a kórházba szállították. A roppant nagy légnymomás bedöntött egy falat és őszeszurta a szálló udvari traktusának ablakait.

(x) Új társasjátékok Kertész Tórnán.

(x) Egger-féle mellepszállók gyorsan és biztosan hatnak köhögésnél, rekedtségnél, elnyákosodásnál. Kapható minden gyógyszerárban és drogériában. Doboza 1 és 2 korona. Próbadoboz 50 fillér. Fő- és széküldési raktár: Nádor-gyógyász, Budapest, Váci-körút 17.

A szombathelyi halálos párbaj.

Szombathely, december 8.

A szombathelyi halálos párbaj áldozatát, dr. Ernuszt Gézát tegnap temették el több ezer főnyi közönség részvételével. A koszorúkkal borított ravatalhoz egész délelőtt járt a közönség. A temetés előtt Reiszig Ede főispán, Berzevicsy István alispán, Laky Kristóf kuriai bíró, törvényszéki elnök, Pottynódy üzletvezető s mások tekintették meg a ravatalt. Ernuszt Kelemen koszorút helyezett a ravatalra. Pontban fél 4 órakor Kiss János evangélikus lelkész jelent meg a halottasháznál, hogy a halottnak a végítzteséget megadja. A család ugyan mindent elkövetett, hogy a halott saját lelekezetének szertartásai szerint temetessék el, ez azonban nem sikerült. Gaál Sándor római katolikus plébános nem akarta eltemetni, miután a halott párbajban esett el. Távirati úton megkeresték a közszegi katonai lelkészt is, aki azonban arra hivatkozva, hogy a tridentis zsinat tiltó rendelkezései őt is vonatkoznak, szintén megtagadta a szertartás végzését. Amint a kopsorsót lehozhatták, Kiss János evangélikus lelkész megkötött ismeretlen beszédet mondván s a beszéd végzetével a dalosegyület gyászolát énekelte és azután megindult a gyászmenet, melyben az egész város intelligenciája résztvett.

Ott voltak Ehen Gyula országgyűlési képviselő, dr. Laky Kristóf kuriai bíró, Berzevicsy István alispán, Kassay József pénzügyigazgató, Herbet Géza főjegyző, Brenner Tibor polgármester Bárdossy István királyi ügyész, a megyei és városi előjáróság, a premontrai rend tanári kara, a pénzügyigazgatóság, törvényszék, vasuti üzletvezetőség, áruszék és több hivatal, valamint az iskolák tanári kara. Az ügyvédi kar teljes számban testületileg vett részt. Minthogy az e helyt tartalékos hadnagy volt, kivonult a 83-ik gyalogezred szombathelyi zászlóaljának egy lövészada teljes díszben, valamint a huszárezred tisztikarának küldöttsége. Résztvettek a temetésen a főgimnázium felsőbb osztályainak tanulói is, kik iskolatársuk édesatyja iránti kegyeletüket rótták le megjelenésükkel. A virágokkal és koszorúkkal borított halottaskocsit a mélyen sújtott család követte, Ernuszt Kelemen, a főrendiház alelnöke és Ernuszt József között az Özvegy halad, Reiszig Ede főispán, aki a kis árakat vezette, Laky Kristóf törvényszéki elnök, a család többi tagjai és végül nagyszámú közönség. A családhoz számos részvétélvirat érkezett. Ernuszt Kelemennek részvétélviratokat küldtek: Széll Kálmán miniszterelnök, Darányi miniszter, gróf Apponyi Albert, a képviselőház elnöke, Reiszig Ede főispán. Az özvegynek küldtek részvétélviratokat Károlyi Antal, Maróthy képviselő, gróf Szapáry Pál és még számosan. A ravatalt számos koszorú borította, köztük a szombathelyi ügyvédek és az ügyvédi kamara koszorú.

A párbajnál szerepelt segédek nyilatkozatban védekeznek ama vád ellen, hogy a súlyos föltételeket ők állapították meg. Szerintük az ismeretes súlyos föltételekhez maga Ernuszt ragaszkodott szigorúan. A négy segéd aláírásával ellátott nyilatkozat a Vasvármegye tegnapi számában jelent meg és így hangzik:

Az Ernuszt-Stieder-féle párbajról a napilapok közléménye nem felel meg a valóságnak. Nem felel meg a valóságnak, hogy dr. Ernuszt Géza az első golyóváltásnál szándékosan félrelépett, mert piztyolya a kakas felhúzásában közben véletlenül sült el. Stieder pedig nem lőtt, a nőkül azonban, hogy bármi meggyezést tett volna. Tekintettel a súlyos föltételekre, a segédek már ezt az első lövést is golyóváltásnak nyilvánították. Stieder azon nyilatkozatáról, hogy azon esetben, ha dr. Ernuszt félrelépett, ő sem fog lőni, a segédeknek tudomásuk nincsen. Nem áll az, hogy a lövész Stieder piztyolyáit használták volna, mert a felek becsületszavukra kijelentették, hogy az odavitt két piztyolyát nem ismerik. Sorsbuzás után azon piz-

tyolyákat használták, melyeket Stieder segédei hoztak magukkal. A helyet minden golyóváltás megtörtétekor sorsbuzás után jelölték ki. A lövésekhez nem négy és fél gramm löport használtak. A kárpárbaj nem lovas, hanem rendes párbajkarddal volt meghatározva. Szakáll Ferenc, dr. Németh Gyula, báró Chapon Károly, Szekrényesi Lipót.

Szekrényesi Lipót helyett eleintén dr. Gesztner Imre vállalta el Stieder részéről a segédi szerepet. De mikor a segédek megállapodtak a súlyos föltételekben, dr. Gesztner visszalépett és állítólag azt mondván:

— Ez nem párbaj lesz, hanem kivégzés!

Ő utána lett Stieder segéde Szekrényesi Lipót. Ernuszt Géza föltételeiben tiltotta családja előtt a súlyos föltétel piztyolyapárját és az utolsó pillanatilag nem is árulta el azt.

Stieder Györgyöt szombaton este kísérték az ügyészhez. Frugberger Vince vizsgálóbíró vasárnap délután kihallgatta Stiedert s az előzetes letartóztatást megszüntetve, szabadlábra helyezést rendelt el, de ennek foganatosítását addigra függesztette fel, míg a vádtanács a kérdésben határoz. A vádtanács ma délelőtt foglalkozott ezzel a kérdéssel és déli 12 órakor kiondta a határozatot, mely a vizsgálóbírói végzésnek megváltoztatásával Stieder György fogatartását rendelt el. Kisfaludy József rendőrkapitány ma újabb kihallgatta a segédeket, mert a párbajnál használt és feloglalt piztyolyokról kiderült, hogy azok felemás piztyolyok, melyek különböző hosszúsággal és kaliberrel bírnak. A segédek e körülményről nem tudtak semmit.

Hová megy, Gyuri bácsi?

— Egy furcsa plakát. —

Aki azt hiszi, hogy ez az a több lenyomatolt reklám-cédula egy anti-agrárius humoristának a tréfája, az nagyon csalódik. A furcsa kis plakát Mezőkovácsházáról került hozzánk s ugyanonnan arról is értesülünk, hogy felfüggesztették a reklám-cédulának használatát és ezérvel osztogatják a nép között.

Hangzik pedig ez a nyomtatvány a következőképpen:

Sürgöny!!

Soha nem létezett olcsóság!

Halló!

Dicsértessék a Jézus Krisztus!

Mindörökké Amen.

Hová megy, Gyuri bácsi?

Megyek a mezőkovácsházai kereszény boltba, mert a szegénység ott kap mindent a legolcsóbban.

Ott minden van és gyári áron lehet venni a portékákat és pedig ilyen olcsón:

- 1 liter finom, kitűnően égő petróleum csak 14 kr.
- 1 kiló boszniai nagyserű szivalekvár 4.23
- 1 „ legfinomabb rizskása 16 „
- 1 „ erős szóda, legfin. minőségű 22 „
- 1 liter finom hegyaljai pecsenye ó-bor 30 „
- 1 „ kitűnő ízű új bor csak 22 „
- 1 „ szerémi szivórium 1 frt.
- 1 „ sajtátfőzésű kisüsti pátika 1 „

Felvágott fa, liszt, só, dara, kávé, sajt, mindennemű fűszer-, testésk- és vasúru.

Ezenkívül mindennemű ruhanemű, gyönyörű selymekendő, barket, szalag gyári áron kapható.

Hát igaz-e ez, édes Gyuri bácsi??

De igaz am, öcsém, de hát van még egy nagy mondanivalóm, hegyezd a füleidet!

Aki a kereszény boltban 50 kr. árát vásárol, az ingyen, ráadásul egy „Új-Lap“-ot, azt a híres kereszény újságot is megkapja, amelyben a gazdaközönséget és iparosokat védő cikkek vannak s amelyből mi nagyon, de nagyon sokat tanulhatunk.

Ejnye . . . ejnye, ezt nem is tudtam. No, Gyuri bácsi, köszönöm a szives szavait, magam is sietek a kereszény boltba bevásárolni, mert még ilyen olcsóságot öregapám sem hallott, pedig az sok időt megért. Isten áldja meg!

Dicsértessék a Jézus Krisztus!

Stephanum nyomása Budapest.

Azt hisszük, ehhez a reklám-cédulához nem kell sok magyarázat. Megmagyarázza ez magamat. Mi e pillanatban csak azt sajnáljuk, hogy nem vagyunk barcoló klerikális újság, mert ha az volnánk, kiméletlenül meg kellene támadnunk ezt a Pesten készült nyomtatványt, amelyben a Soha nem létezett olcsóság után mindjárt a Dicsértessék . . . következik, a dicsértessék után pedig rögtön az, hogy „Hová megy, Gyuri bácsi?“

FŐVÁROS

(*) **A hivatalos órák.** A költségvetés tárgyalásakor több városatyja ülésezett a hivatalos órák mai beosztása ellen. *Polonyi Géza* kijelentette, hogy lehetetlen a tisztviselőktől azt követelni, hogy reggel nyolcadéltől óráról délután harmadéltől óráig a hivatalban legyenek. A hivatalos órák dolgát tegnap megvitatták a tanácsülésben is. A tanács fölhitte a főjegyzőt, dolgozzon ki javaslatot, hogy hét óra helyett hat óra legyen a munkaidő. Szó volt arról is, hogy megoszsják a hivatalos órákat délelőtt és délután is legyen hivatal. A délutáni hivataloskodás rengeteg költségre kerülne, de az adminisztráció is rosszabb lenne. A harmónias bizottság alaposan kimutatta, hogy a délutáni hivataloskodás kárára van az adminisztrációnak.

(*) **A budaiak kérelme.** A budaiak arra kérték a fővárost, eszközölje ki hogy Buda több utcájában az új házakra a kormány adja meg a harminzéves adómentességet. A mérnöki hivatal ma nagyobb előterjesztést tett a tanácsnak, amelyben jogosnak mondja a budaiak kérelmét. Rendkívüli adókedvezés nélkül a budai vidék nem tud fejlődni. Azt javasolja a mérnöki hivatal, hogy a tanács külön bizottságot küldjön ki, amely megvizsgálja, hogy mely utcákra kérjék a harminzéves adómentességet.

SZÍNHÁZ, ZENE

Színházjárás. Az Operaház nem tekintve, amelynek természetesen szigorú elvei vannak és nyilván más természetű akadályai is, a főváros valamennyi színházában négy-négy előadás volt a két ünnepnapon. A *Nemzeti Színház* estjén vasárnap *Bródy Sándor* poétai szárnyalású új darabja, a *Királypüskék* foglalta le és zsutofé nézőtér tapsolt neki, hétélőn pedig *As ember tragédiája*, amelynek népszerűsége lankadatlan. A délutáni előadások során *As aranyember* és *A dolovoas nádor leánya* ment. Mind a kettőre nagy közönség volt kíváncsi. *A Vígadó* délután kétszer a *Loutoot*, este pedig mindkétzer *Molnár Ferenc* óriási sikert bohózatát, *A doktor urat* hozta színre. Ez utóbbiban *Hegedűs* ismét csodát mivelt és rengeteg kacagásokat kelet. Mindanegy előadás iránt akkora volt az érdeklődés, hogy a színház minden alkalommal szorongásig megtelt. *A Doktor ur* estén már délután kifüggesztették a táblát, hogy minden jegy elkel. Az utolsó helyig elkel minden jegy a *Népszínház* vasárnap délutáni *Niobe* előadására is. A jegyeket előre elkapkodták és vasárnap a pénztárt megnyitása után nyomban be is zárták. A közönség a legnagyobb elragadtatással nézte *Kéry Klára* remek alakítását a címszerepben és *Kovács* pompás komikumát. *Ledófszky Gizella* szép dalait is ismételték. A darabnak akkora hatása volt, hogy még igen nagy helyet követel magának a műsoron. Vasárnap este a közönség kedves örömeire *Blaha Lujza* asszony vendégszerepelt a *Falu rosszában* és volt nagy és folytonos ünneplés tárgya. Minden énekszámát hangos tapsokkal ismételték. Hétélőn délután az *Anyós* furcsaságai mulattatták a publikumot. *Ledófszky Gizella* játéka is, liltuklójása is nagyon tetszett. Jó volt *Nyárai, Német, Szirmai, Solymosi*, fenomenális *Kovács*. Csak lehetne mindig szelíd. De *U* nek is kell lennie. Ami rossz. Szorongásig megtelt a színház a ma esti előadásra, a *Casanovára*. *Kéry Klára* négyes szerepe e darabban szüntelen új és ragyogó színekkel gazdagodik és a lámpák elé kerülve a gyönyörű alakítás, minden új alkalommal új szenzáció. A címszerep *Nyárai* hitelet alapította meg egyszerre. A publikum ünnepi kedvben ünnepi bőkezűséggel tapsolt.

Várszínház. *Csillag Teréz*, a kiváló művésznő vasárnap este mint tanár mutatta be izlését és tudását a Várszínházban, ahol az országos esztétikakadémia növendékei *Musset* egy szellemes, finom vigjátékát, a *Ne fogadj föl soha semmit* és *Molière*től a *Férjek iskoláját* adták elő. Mindkét előadás gyors, élénk tempóban folyt és a növendékek természetes, diskrét játéka kellemesen lepte meg a közönséget. Az első darabban *Musset* finomabb tónusán beszéltek a fiatalok; a második darabban *Molière* vaszkosabb komikuma több szabadságot engedett nekik, de ebben sem bohózkodtak a jó ízlés rovására; mértéket tudtak tartani a pajkosságban és nem a mókát, hanem a jellemzetet tartották szem előtt. Az első darabban *Bíró Irén* érdemel különös dícséretet, aki *Oedip* játszott, természetesen, kedves ösztöniséggel, az ártatlan naivság meggyerő és igaz akcentusaival. *Szilágyi Ivor* jóízű ábrázolója volt *Van Buok*nak, a hajdani kereskedőnek és *Bárony István* a szalonbonvivantok könnyűségével játszott *Alfréd*

szeszélyes udvarlását. Csak arra vigyázzon, hogy ott, ahol a helyzet komolyabba fordul és mélyebb érzést követel: meggyőzőbb és melegebb hangon beszéljen. A második darabban mindenki gyönyörködött a *Harmadik Hédi* gráciájában és színpadra termelt erős tehetségében. Ez a fiatal leány, akit a természet szép alakával, csinos arccal, csengő hanggal és kiváló intelligenciával ajándékozott meg: nagy lépésekkel halad a legszebb jövő felé. A férfínövendékek közül *Ráthay Márton* ígér sokat, akinek erős komikai vénája van és a neveléses vonásokat túlzás nélkül tudja kiemelni. (A. e.)

Matiné. *Cerrin-Saxlehner* Emma, az Operaház egykori kiváló énekesnője, akinek nemes művészete feledhetetlen a hálás közönség előtt, az énektanításnak szentelti ritka tehetségét, amióta a színpadtól visszavonult. Hogy ezen a téren is minő nagy eredményeket tud fölmutatni, azt nagy gyönyörűséggel tapasztaltuk a matinéban. amelyet *C. Saxlehner* asszony ma délelőtt az *Országos Tisztviselő-Egylet* dísztermében rendezett. Gyönyörű képet nyújtott a díszes csarnok: gyönyörű asszonyok és szép leányok a fővárosi társaság színe-javából bájos keretűl szolgáltak a hangverseny-dobogónak, amelyen *Saxlehner* asszony növendékei, egytől-egyig kedves és szép úriulányok, mutatták be tehetségüket és haladásukat. Nagy örömmel konstatáltuk, hogy a növendékek hangképzése és énekmodja mesterünök kitünő iskolájára vall, aki legkiválóbb énektudományaink közé tartozik. Külön kell fölemlitnünk, hogy a hangverseny egész folyamán egy hamis intonáció nem hallottunk, pedig a fiatal hölgyek, akik tulnyomó részben ezuttal először léptek a nyilvánosság elé, amugy titokban bizonyára küzdhettek a lámpálással. Meglepte, hogy *Saxlehner* asszony aránylag rövid idő alatt minő kiváló eredményeket tudott elérni. Helyes hangvétel, izléses és értelmes mondat-tagolás, érthető szövegkijelzés és — már a kezdet elején — stílus való törekvés jellemezte a növendékek produkcióit, a négy szólamos a capella-karokban pedig első sorban a muzsikális bizottságot és a művészileg árnyalt előadást élvezték. Több növendékről külön kell megemlékeznünk. *Fodor Margit* kisasszony alt-színre-tű mezosopránjával kitünően tud banni és előadásában szinte színpadi temperamentum nyilatkozik meg; *Jirassék Ilma* organumában fölöttébb beoscs anyag lappang; *Csikós Cora* kisasszony nagy intelligenciával adott elő egy *Charinad*-dalt; sok dícséretet érdemel *Czogler Nellie*, *Neruda Ilka*, *Kemény Frida*, *Demmel Jolán* és *Landthaler Sári*; végül *Tóttós Ella* kisasszony intelligens és izléses énekről kell megemlékeznünk, aki *Stacke István* egy még csak kéziratban levő, de biztos népszerűség elé néző gyönyörű dalát zsebz tetszés mellett énekelte. A növendékek keretéből, mint kész művésznő válik ki *dr. Nászy Károlyné*, a Saxlehner-iskola büszkesége, akinek gyönyörű organuma, virtuóz énektéchnikája és bensőséges előadása a legkomolyabb művészi követelményeknek is megfelel. A ragyogó megjelenésű hölgy bármelyik előkelő operai ensembleből is kitünne. A matiné végeztével zsebz ovsitókában részesült a hangverseny tulajdonképpen hősnője: *Saxlehner* asszony, a jeles mesternő. Két vendéget is hallottunk: *Stähler* Ilka nem közönséges technikával zongorázott, — *Háris Ernő* pedig hegedűjének meleg tónusával és nemes előadásával tünt ki. (C. e. a.)

Az Operaházban *Donizetti* kedvenc, *De Nuovina* kisasszony, a párisi Opera Comique művésznője, a *Paraszbecsület*-Santuzza szerepében folytatja vendégjátékát. Csütörtökön megismétlik *Carment*, a címszerep *De Nuovina* kisasszony énekl. mint vendég. Pénteken nincs előadás. Szombaton *Sába királynője* van műsoron. A két nő főszerep *Vasquez* és *Dióssy* énekl. Az előadás a szerző, *Goldmark* Károly is jelen lesz. Vasárnap *De Nuovina* kisasszony utolsó vendégfellépését a *Navarrai leány* kerüli színre; utána a *Szerelmi kaland* baletet adják.

Blaha Lujza a Borban. *Blaha Lujza*, ki mióta a Nemzeti Színház költelkébe lépett, csak a *Strike Szikarénáját* játszotta, legközelebb új szerepben lép föl, *Gárdonyi Géza* írású történetében, *A borban*. *Esster* szerepét fogja játszani. A bor ebben a szereposztásban hétlőn, 15-én kerüli színre.

Vendégszereplés. *Tollagi Adolf*, a kiváló komikus, a zombori színházban három estére kitűzött vendégjátékát, *(Nebántsvirág, Stern Lászk és a Veres haju)* oly siker kísérte, hogy a közönség kíváncsiságára még egy negyedikkel, a *Szép Helénával* kellett meghosszabbítani, amelyben *Menelaust* játszotta nagy és folytonos tetszés közepette. Az összes előadásokra minden jegy elkel.

Matiné. Az Ügyvédjelöltek és Joggyakorlók Országos Egyesületének folyó hó 14-ikén rendezendő matinéja iránt nagy érdeklődés mutatkozik. *Hercegy Ferenc*, *Ambrus Zoltán*, *Csillag Klári*, *Paulay Erzi* és *Váradi Aranka* működnék közre a matinéban. Jegyek kaphatók *Bárd Ferenc* és testvére zeneműkereskedésében (*Kossuth Lajos-utca 4.*), *Singer* és *Wolner*

könyvkiadó üzletében (*Andrássy-ut 10.*) és *Reinitz* és fia kálap és divatúru kereskedésében (*József-tér*).

Goldmark Budapestben. *Goldmark* Károly, a *Berlichingeni Götz* szerzője, tegnap délután Bécsből Budapestre érkezett. A mester, aki ma délelőtt megjelent az Operaházban és résztvett a próbán, elismeréssel nyilatkozott a művészemlékzet oadaó buzgalomáról és szorgalmáról. *Goldmark* itt marad a *Berlichingeni Götz* bemutatására, amely e hó 16-án, kedden lesz. A *Berlichingeni Götz* minden színházat megelőzve, nálunk kerüli először előadásra. Az ötletvonásos dalmi szövegét *Goethe* nyomán szabadon *Willner A. M.* írta. A dalmi szereposztása a következő: *Berlichingeni Götz* — *Takács*, *Elsbeth*, felesége — *Valent V.*, *Mária*, unga — *Ambrusné*, a kis *Karl* — ..., *Georg*, szolgálja — *Szoer I.*, a bambergi püspök — *Mihály*, *Weiszlingen* *Adalbert* — *Beck*, *Franz*, szolgálja — *Bohmicsek*, *Walldorf* *Adelheid* — *W. Kramer* *Teréz*, *Girmgard*, szobalánya — *Berts M.*, *Selbitz* lovag — *Hegedűs*, *Lehrse*, *Götz* harcosa — *Gábor*, *Metzler*, *Sievers* parasztszereke — *Váradi és Juhász*, tanácsosok — *Ney B.* és *Dalnoki*, rémbrák — *Kornai*, *Kiss*, *Kárpáth* és *Pichler*, apródok — *Payer M.*, *Falóczy* és *Váradi M.*, vén cigányasszony — *Flatné*.

Karácsonyi hangverseny. *Ysaye* Jenő, a nagy belga hegedűművész, karácsony másodnapján, pénteken délután négy órakor a *Vigadó* nagyeremben bucsuhangversenyt rendez, amelyben a Magyar Királyi Opera zenekarának kísérete mellett három nagy hegedűversenyt fog előadni, köztük *Beethoven* halhatatlan d-dur versenyt. Kétségkívül ez lesz az idény legérdekesebb eseménye. Jegyek mátlő fogva kaphatók *Méry Béla* zenemű-kereskedésében, *Andrássy-ut 12. sz.*

Hírek a Nemzeti Színházról. *Vizvári Gyula*, kit hosszas betegsége miatt a múlt szezon vége óta nélkülözött a *Nemzeti Színház* játékerője, e hét folyamán újra megkezdte működését. Az immár jó egészségnek örvendő művész az *Agglegények* *Veaucourtois* szerepében fog először föllépni a hó 11-ikén. — *Sardou* vigjátéka, *Az utolsó level*, a *Nemzeti Színház*nak egyik legkedvesebb műsordarabja, legközelebb *Fai Béla* új fordításában ismét színre kerüli. Ez alkalommal lép föl először hosszas betegsége után *Lanczy* Ilka.

Jótekönyvele hangversenye. A VII. kerület iskolaiigazgatói az idén körülbelül 4000 olyan iskolagyermeket írtak össze, aki a legzűlésegebb ruhát nélkülözi és a téli zord időnek védtelenül van kitéve. Az erzsébetvárosi jótekönyvségi egyesület, mely a kerület szegény gyermekeit minden évben meleg téli ruhával látja el, nincsen abban a helyzetben, hogy a szűkítődők új óriási számáról meg eidegen gondoskodhassék. Hogy emberbarát működését az idén is lehetőleg kiterjessze, elhatározta az egyesület hogy december 14-ikén, vasárnap délután 4 órakor a *Vigadó* dísztermében jótekönyvele hangversenyt rendez. A rendezőeszer élén *Ehrlich G.* *Gusztáv* fővárosi bizottsági tag áll. A hangversenyen többieket közt *Halmos Margit*, *Halmos János* polgármester leánya több közreműködni s a budai dalarda fog néhány dalt énekelni. A hangverseny iránt általános érdeklődés nyilvánul. Belépti jegyek kaphatók *Ehrlich G. Gusztávnál* (*Dohány-utca 12.*). — *A Segítős Egyesület* december 20-ikán a *Vigadó* összes termében művészetét rendez táncal egybeköive, melynek jövedelme a szegény iskolás árvagyermeknek felruházására szolgál. Az est vedőkei: özvegy gróf *Almágy Györgyné*, geiseli *Guttmann Vilmosné*, *Hauszmann Alajosné*, *Groedel Arminé*, *Törley József*, *Hauszmann Alajos*, *Groedel Armin* s *Egyedy Lajos*.

A színdarab-korrektor. *Lepouvé*, a híres francia drámaíró, a párisi színpadi írók doyenje turosa kedvtelésnek adta magát öreg napjaira. Megnéz minden jobbjait új színdarabot és otthon a maga passziójára más véget csinál mindenikhez. *A Temps* egy munkatársa meglátogatta az öreg urat, elkérte tőle az érdekes kéziratokat és nagyrészt közzétette a lapjában. Az egyik ilyen megkorrigált szerző, *Alfréd Capus* hosszú c. k. kben kritizálta meg *Lepouvé* átdolgozását és természetesen — a maga munkájának adott igazat.

Népszínház. Holnap kedden este a Népszínházban *Agai Adol* és *Amácsi* libamér *Egy görbe nap* című énekes bohózata kerüli színre az előrehirdetett *Segítőnkön asszony* helyett. Melynek előadását *Blaha Lujza* betegsége folytán el kellett halasztani. Ez lesz a *Görbe nap* 38-ik előadása.

A Liptóvárosi Kaszinóknak. *Bloomfield-Zeiser* *Fannie* és *Mancio* Julia úrihölgyek és *Sistermann* Antal közreműködésével eredetileg péntekre, e hó 12-ére kitűzött művészestélyét egy nappal később, tehát szombaton fogják megtartani.

Bemutató az iglői színházban. *Halmay* Imre kitünően szervezett társulata *Császár Sárka* vendégfellépésével december 6-én mutatta be az iglői közönségnek *Morócz* Jenő és *Tellary* Gyula iglői lapszerkesztő *A nevelő ur* című három felvonásos társadalmi életképet, mely szép sikert aratott. A szerzők közül a jelenlevő *Tellary* többször nyiták a lámpák elé. A darabot *Késmárkon* és *Lőcsén* is elő fogják adni.

Főfájást,

mely bármítől ered is, pár perc alatt meggyógyít a „Fortuna-Migrain-Pastilla“ 1 drb 30 fillér, 6 drb 150 fillér, 12 darab 280 fillér. Kapható SCHÜBERT ARNOLD gyógyszerárban Budapest, VII. Csengery- és Dob-utca sarkán.

Cyano hatszázadosor. A párisi *Porte-Saint-Martin* színházban most föllevenítették Cyano de Bergeracot, Rostand híres színművét A darabnak ez a hatszázadik előadása Párisban, s a címszerepet mind a hatszáz előadás Coquelin játszotta.

Kamara-est. A 3-dik Hubay-Popper-Kemény-Szeremi kamara-estély szerdán, december 10-én lesz a Royal-színházban, egy igen érdekes vendég közreműködésével és pedig Bloomfield-Zeiser Fannie amerikai zongoraművésznővel. Chicagoól. Bloomfield-Fannie Bécs, Berlin, Petersburg és Londonban hangversenyeken nagy tehnikájával és páratlan művészetével szeuzációt keltett és jelenleg az első zongoraművészek között a legelső. Budapesti fellépése iránt nagy érdeklődés van, mert Dvorák renek zongora-űtsét A-dur fog a előadni. Az est többi számai következők: Beethoven vonósnégyes G-dur és Schubert vonósnégyes (Főredek). Jegyek a Harmonia zeneműkereskedésben kaphatók.

vaskos, szép, tisztanyomású, nagybetűs és több, mint harminc ívre terjedő munka ára öt korona s kapható minden háznál könyvkereskedésben.

Művelődéstörténet. Szigler Ignác *Művelődéstörténete*, második javított kiadásban jelent meg most a Lampel-Wodianer udv. könyvkereskedés kiadásában. A becses munka különös tekintettel van a képzőművészetek történelmére; de tulajdonképpen az ijtuság és műveltség közönség számára iri kulturörténetet az őskortól a legújabb korig. Nyolcvan szép művészettörténelmi illusztráció díszíti a könyvet, amelyek vonzó magyaros előadása mindvégig lekötö s gyönyörkőd-telve oktatja az olvasót.

SPORT

Diszturnázás. A budapesti (budai) tornaegyesület tegnap este tartotta Attila-utcai csarnokában ötödi disztornázását. Nagy és előkelő közönség ke-reste fel eből az alkalmából a tornacsarnokot s ott voltak nagy számban a testvéregyesítelek tagjai is. Fel hékor zászló alatt 56 tornász vombat be a csarnokba, ahol Béti Mihály vezetével megkezdtek a szabadgyakorlatot, amit a szertornázás kö-velett. Hat csapatban fokozatos gyakorlatokat mutat-tak be amerikai nyulón. Azután 12 tornász vívógya-korlatokat végezett Leszák Károly vezetésével majd 15 tornászból álló mintacsapat a magas korlátlan mutal-ta be ügyességét. Végül megtartották a ver-senyeket a nyulón, lovon és a távolgásban. Első győztes lett Wagner, második Antos, harmadik Bodrössy és negyedik Staudtner, akik nagy és kis ezüst, illetve bronz érmek kaptak. A közönség lelkesen megjelente a tornászokat és a művezetőt. A tornászok közül ki-váltak Fuszás, Porteleky, Belházy, Baumgärtler, Antos, Kovács. Janták stb. Eivonulás előtt Kollár Lajos első-keltesítő szavakkal osztotta ki a díjakat. A torna-ver-seny után társasvacsora volt, amelyen a küszöbötök mondták Kollár, Csáder, Stolp, Harver és Jász Géza.

Football. A két ünnepnapra két nemzetközi mérkőzést hirdettek a csömörösi verseny pályára. Vasárnap a *Budapesti Torna Club* és a bécsi *Cricketer-ek* mérköztek. A bécsiekkel játszott Wagner, ki való-ságos osztrák-magyar játékos, hol a magyarokkal a B. T. C. színeiben magyar, majd a Cricketerekkel játszik mint osztrák. A végeredmény 1:1 goalal el-döntetlen. A hétfőre hirdetett mérkőzés a B. T. C. és a bécsi *Wiener Athletik Club* között elmaradt. A ren-dező egyesület idejében tudathatta volna a bécsiek lemondását a közönséggel, kik csalódva távoztak a labdarugó pályáról.

khedive és a hatóságok képviselői fogadták. A *khedive* ma reggel *Chamberlain* gyarmatügyi minisz-tert fogadta.

Kopenhága, december 8. *Sören-Sörensen*, a keleti nyelvek tanára a kopenhági egyetemre ma meghalt. **Peking,** december 8. (Reuter) *Lukun* utódjával *Tsangliang* tartomány akiráiyává Vejvkvangtau eddigi jünani akiráiyt neveztek ki. Vejvkvangtau épp ugy mint előde, hunami származású és állítólag erőlyes ember és a haladásnak barátja.

Barcelona, december 8. A rendőrség letartóztal-tott három anarkistát, akik anarkista tartamu röpirat-okat terjesztettek és leszedte a falakról a lázító plakátokat.

Kereskedelmi szerződésűnt Németországgal.

Berlin, december 8. A *Nord. Allg. Ztg.* jelenti: Több lap megtevesztő adatokat közöl a szövetséges kormányoknak a kereskedelmi szerző-dések felmondása kérdésében elfoglalt álláspont-járól, a már folyó kereskedelmi szerződési tárgya-lásokról és egy állítólagos új katonai törvény-javaslatról. Mindezek az állítások, amelyeknek célja különben nyilvánvaló, légből kapott kohol-mányok.

Az osztrák helyzet.

Bécs, december 8. Az ifjú-csehek végrehajtó-bizottsága Prágában ülést tartott. A németek egyez-kezdési tervezetének tárgyalása során több pontot ellogadhatatlannak mondtak ki s elhatározták, hogy a parlamenti bizottságot fel fogják szólítani javas-latokra a németek eláborútalmával szemben.

Renitens képviselők.

Páris, december 8. A kamara felfüggesztése alatt *Coutant* és *Syveton* képviselőket a teremőrség parancsnoka kirezette.

André beszéde.

Nancy, december 8. *André* hadügyminiszter ma délelőtt a polgári hatóságokat fogadta. A polgár-menter beszéde, aki a községtanács tagjait mutal-ta be a miniszternek, azt válaszolta a miniszter, hogy nagyon jól tudja, hogy ebben a határszéli városban inkább vannak róla meggyőződve, mint bárhol egyebütt, hogy a jog egymaga nem vezethet győzelemre, hanem hatalmas hadsereg is kell támaszkodnia. A helyőrség tisztikarának fogadásakor beszéde mondott a hadügy-miniszter, amelyben azt mondtta, hogy különbséget kell tenni hagyomány és a megszokás (routine) kö-zött. Ha — mondtotta a miniszter egyebek közt — a hadi fészereles tekintetében előbbre vagyunk, mint mások a fiatal katonák nevelése tekintetében is jobb módszereket kell behozunk. A fegyelemnek manap-ság a meggyőződésem kell a'apulnia.

Nancy, december 8. *André* hadügyminiszter a republikánus pártgyűléslet lakomáján beszéde mon-dott amelyben konstatalta, hogy *Lotharingua nem reak-cionárius*, amint neki mondták. Egy pillanattig vissza-élhettek vele azok, akik a hadsereg védőinek valót-tak magukat, de azért Jean d'Are országa maradt, akit a papság elátkozott ugyan, de a nép soha sem mondott le róla. A miniszter a hadsereg és a köz-társasági eszme diadalára írtette poharát. *André* a lakosság leikes üdvözlése köztött visszatért Párisba.

A sziamí egyezmény.

Páris, december 8. A *Havas-lygnökség* jelenti: A kamarában tegnap benyújtott szerződéshez, amely a Sziammal kötött egyezményt jóváhagyja, következő tartalma nyilatkozat van mellékelve:

A sziamí kormány, amely a battambangí és sziam-reapi tartományokban és a Mékong folyó jobbpartján 26 kilométer hosszú területen lévő erődítmények lerombolása tárgyában 1893. októ-ber 3-án kötött egyezmény II. cikkének rendelkezé-seit véglegeseknek tekinti, kijelenti, hogy a nevezett tartományokban és az említett területen új erődítményeket építtetni nem fog.

Munkászavargások Oroszországban.

Pétervár, december 8. *Don-Rosetovból* érkező hírek szerint ott a munkászavargások egyre tartanak. Tegnap új proklamációkat terjesztettek. Ma reggel néhány ezer munkással keressebb jelentkezőtt mun-kára. Újabb letartóztatások is történtek. Amikor a dolgozni akaró munkások ma dében munkába men-tok, a sztrájkolók kövekkel dobálták meg őket. A ka-tonaság kénytelen volt közbelépni és a rendet helyre-állítani, de vérontásra nem került a dolog.

Pékstrájk Párisban.

Páris, december 8. Az esetben, ha a pékmun-kások sztrájkolnak, Páris kormányzója a helyőrségi pékműhelyben dolgozó katonákat fogja rendelkezésre bocsátani a pékszűveltségnek, hogy a sztrájkolók helyettesítsék.

Páris, december 8. Minthogy a pékek a segé-deknek több kisebb koncessziókat tettek, a sztrájk veszélyét e hártóttanak tekintik.

TUDOMÁNY, IRODALOM

A Magyar Heraldikai és Genealógiai Társaság e hó 11-ikén, esztőrtőköön délután 6 órakor a Magyar Nemzeti Múzeum dísztermében igazgató-választmányi ülést tart. Tárgya: I. Hédervári Iore lementő levele, dr. *Seemptéry* Imrétől. 2. Folyó ügyek: a) titkári beszéd, b) három igazgató-választmányi tagsági hely betöltése c) pénztári kimu-tatás, d) pénztárviszsgáló-bizottság kiküldése.

Dóczy Lajos mint elbeszélő. Erőkes munka jelent meg ma a magyar könyvpiacra: *Dóczy Lajos Beszélések és vázlatok* című kötet, amely a kiváló író következő elbeszéléseit tartalmazza: *Mennyi? Fífine* bosznia Saekerbets-Taendstörk, *Egy vegyes házasa-gar*, *Arany és Petőfi*, *A gróf szava*, *Megcsókolt, Hogy jart Hetey uram*, *Dóczy Lajos elbeszéléseiben is drámairó*. Egy-egy drámai mese minden tárgya, bo-nyodalma, lélekfestése, eleven fordulatú dialógusa, színes költői nyelve ez elbeszéléseket irodalmunk gyöngyszemeivé avatja. Az elbeszélés-kötet Dóczy Lajos munkáinak ötödik kötetekéjé jelent meg, a Lampel (Wodianer)-féle udvari könyvkereskedés kiadásában. Ez a kiadás kielégítheti sőt valószínűleg megeléri a legkénye-vebb könyvgyűjtőt is. Igazi amatőr-kiadás, rendkívül finom papírral. Külön e célra öntött klasszikus iajú be-tűkkel szedve, sőtökékes nyomással. Kétszó liliomdí-zes, aranyalv ékített remek kékaltapu vaszonkötés. Szébb, értékesebb alkalmi ajándék alig akad az idei könyvpiacra. A kötet ára 7 korona. Dóczy Lajos munkái tiz igen díszes kötetben jelennek meg. Eddig meg-jelent már belőlük a *Csók*, *Faust*, *Széchy Mária*, *Carmela* és a *Bes-élek és vázlatok*. A tiz kötet 75 koronáért rendelhető meg a kiadónál havi részlet-fizetésre is.

Költők Albuma. Díszes könyvet kaptunk ma címe: *Költők Albuma* s a jelenkori magyar költők verseinek gyűjteményét tartalmazza. A modern ma-gyar poezisnek talán a legértékesebb anthológiája ez a fényes díszmű, amelyet harminchárom magyar festő-művész illusztrációi ékesítenek. Hü tükrre tétáb ez a album a mai magyar költészetnek és festőművészet-nek egyaránt. Az anthologia jeles összeválasztása *Rudó Antal* szerkesztő kiváló ízlésűt dícséri. Három csoportra osztik a könyv tartalma: I. Szerelmi költe-mények. II. Vallásos hazafias és egyéb tárgyú költe-mények. III. Elbeszélő kötemények. Megtalálja az albumban mindenki a maga kedvenc poétáját. Az illusztrációk egész oldalas, remek műmelléletek, iniciális rajzok, fejlécek stb. A most megjelent díszes mű az albumnak negyedik módosított és bővített kiadása. Az album bekötési táblájának rajzát, amely-nek kivitele díszes a magyar ípművészetnek. Hegedűs László festőművész készítette. A gyönyörű díszmunka ára 20 korona.

A közigazgatás egyszerűsítése. Újévtől kezdve az egész közigazgatás terén új rend lép életbe. A megyei központi és gyámintézetek meg-szűnnek és az állami pénztárak kezelik újév után a megye pénztárait. Ezenkívül ugy a vármegyék, mint a községi és körmegyei, valamint a gyámügyi és közigazgatási bizottsági eljárása vonatkozó közi-gazgatási ügyvitelt oly mélyrehatóan egyszerűsít-ették, hogy ez egymagában felér egy nagyobb szabású közigazgatási reformmal. A közigazga-tás egyszerűsítésére vonatkozó törvények végrehaj-tása tárgyában a belügyminiszter a minap közétette a törvénypótó rendelkezéseket és utasításokat, melyeket minden közigazgatási szakférfinak feltétlenül tudnia kell. Meg kell azokat tanulnia legalább is új évig, mikor már az új szabályok gyakorlati alkalmazását nyerne, mert különben a tisztelő hivatáiban meg sem tud mozdulni. Az Országos Központi Községi Nyomda Részvénytársaság éppen ezért a legjobb szak-emberek közreműködésével sietett ez egyszerűsítési tör-vények, törvénypótó rendelkezések, utasítások és ügyviteli szabályok összegyűjtésével és egy tekintélyes kötetben való közreboasztásával, hogy így a közigazgatási tisztviselők minél hamarabb birtokába juthassanak egy oly kézikönyvnek, mely a közigazgatás egyszerűsíté-sére vonatkozó összes törvényes szabályokat felöleli. De a rendelkezések nemcsak egyszerű leközlésére szorítok ez a kézikönyv, hanem a törvényeket és rendelkezéseket felvilágosító, szakszerű magyarázatokkal, utalásokkal kiegészítve, ez a kézikönyv pontos és megbízható útmutatóul szolgál a közigazgatás gyakorlati terén működő szakembereknek. A köz-i-gazgatás egyszerűsítése, a közigazgatás egyse-ruítése tárgyában alkotott 1901. évi XX. tör-vények és a vármegyék pénztári és számvényeségi teendőinek ellátásáról szóló 1902. III. t. o. és ezek alapján kibocsátott többrendbeli végrehajtási rende-letek gyűjteménye című munkának tehát nem szabad hiányozni egyetlen közigazdasági hivatalból sem. A

Nyitlér.

A közelgő ünnepek alkalmával ajánljuk az elemi kítő művészet:

TRANSYLVANIA és VIN BRUT
pezsgőborainkat
LOUIS FRANCOIS és CO.
cs. és kir. udvari szállítók, pezsgőgyárosok
BUDAPEST

Országos Korona-Takarékpénztár m. sz.
Budapest, Andrássy-ut 32. szám.

Jegyzett tőke 2,500.000 korona.

Folyószámlai betétek

4 1/2% - 5%-al

megállapodás szerint, felmondás nélkül kamatoztatnak.

Megvételre ajánltnak:

100 koronás törzsjegyeink (6%-os)

(Az e rovat alatt közlötöknek sem tartalmáért, sem alakjáért nem felelős a szerkesztőség.)

VIDÉK

(Az új népliskolai utasítás.) *Szeged város* isko-a-szke egybangyulag elhatározta, hogy a népliskolai miniszteri utasítások ellenérőletet kér intézeteit a törvényhatóság által, hogy *Szegedet* az új rend alól vegye ki. A végrehajtást a miniszter döntéséig nem végzi és a tanfelügyelő eddigi intézkedései ellen óvást emel.

TÁVIRATOK

Bécs, december 8. *Eulenburg* herceg ma ide-érkezett, hogy átnyujtsa a királynak visszahívó-leve-lét. A herceg szerdán végképp elutazik Bécsből.

Bécs, december 8. *Thalberg József* bécsi török főkonzul meghalt.

London, december 8. *Calmont Harry* alsóházi tag ma meghalt.

Kátró, december 8. A *connaughti* herceg né-vel ma ideérkezett. A hercegi párti a pályaudvaron a

As új spanyol kormány.

Madrid, december 8. As új kabinet programja szerint a kamarákat rögtön elnapolják és később feloszlátják. As új választások áprilisban lesznek. A kormány tiszteletben fogja tartani az egyesületi és gyűlekezeti jogot, de rendezésiakkal szemben kéréseket nem fogad el. A tartományok közigazgatását a decentralizáció szellemében reformálni fogják. A pénzügyi kérdésre nézve Villaverde elsősorban a költségvetés ellensúlyának helyreállítására fog törekedni. A haditengerészetet újjászervezik, a hajóhadat jó karba állítják.

A marseillesi sztrájk.

Marseille, december 8. A hajósok tegnap délután gyűlést tartottak és elfogadták azokat a követeléseket, amelyeket a haditengerészeti miniszter a sztrájk-bizottság tagjaival egyetértően kidolgozott. A bizottság tagjai kijelentették, hogy ha a hajótulajdonosok holnap nem lelelnék követeléseikre, a francia hajósok összes szindikátusait határozottan felszólítják a munka abbahagyására.

Marseille, december 8. A gőzszemélyzet is elfogadta néhány lényeges módosítással azokat a követeléseket, amelyeket a haditengerészeti miniszter megbízottai a sztrájk-bizottság tagjaival egyetértően kidolgoztak.

Közgazdasági táviratok.

Prága, december 8. A mestomitzki cukorfinomító-részvénytársaság 7% osztalékot fog fizetni.

New-York, december 8. A múlt héten kivitték 1.010.600 dollár értékű aranyat és 1.261.233 dollár értékű ezüstöt, az utóbbiból 1.184.118 dollár Londonba.

New-York, december 8. (Terményáru.) Záró: Gyapot: New-Yorkban hejben 8.50 (8.52). Decemberre 8.27 (8.18). Márciusra 8.16 (8.10). New-Orleansban hejben 8.— (7.14/16). — Petroleum: Stand white New-Yorkban 8.05 (8.06). Stand white Philadelphian 8.— (8.—). Refined in Cases 9.35 (9.35). Credit Balances at Oil City 148.— (148.—). — Zsír: Western steam 11.30 (11.30). Rohe és Brothers 11.60 (11.60). — Tengeri irányzata szilárd. Decemberre 61.1/4 (61.1/4). Januárra 55.— (54.—). — Májusra 48.1/2 (48.1/2). Baza irányzata szilárd. — Piros ószi helyben 78.— (77.1/2). Decemberre 81.1/4 (80.1/4). Januárra — (80.1/4). Májusra 79.1/4 (79.1/4). Jul-ra 78.— (77.1/2). Gabona szállítási díja Liverpoolba 1.1/2 (1.1/2). — Kávé: lair Rio 7. sz. 6.1/4 (6.1/4). — Dec-re 4.55 (4.50). Márc-ra 4.80 (4.75). — Liszt: Spring Wheat clears 3.05—3.10 (3.05—3.10). Cukor: 3.1/2 (3.1/2). On: 3.90—24.12 (23.87—23.95). — Riz: 11.65.— (11.65.—). (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

Chicago, december 8. (Terményáru.) Záró: Baza irányzata szilárd. — Dec-re 72.1/2 (72.1/2). — Jan-ra — (—). — Tengeri irányzata szilárd. — Dec-re 55.— (55.—). — Zsír: Jan-ra 10.32 (10.46). — Máj-ra 9.77 (9.75). — Sealona short clear 8.87 (8.87). — Sertésár: Jan-ra 16.35 (16.30). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

KÖZGAZDASÁG

Ipar és kereskedelem.

Pályázat. A kereskedelmi minisztérium felhívta a fümeei kereskedelmi- és iparkamarát hirdessen pályázatot három magyar alattvaló számára, akik hajlandók kereskedelmi tanállományt tenni Dél-Afrika-ban. A kormány erre a célra 20.000 koronát szánt és magának tartja fenn a jogot, hogy a kamara által előterjesztendő közül kizemlje az illetőket.

A Dunagőshajósai Társaság közli hogy a személyszállító hajókatokot Belgrad—Sabac között jégzajlás miatt beszüntette.

A nemzeti baleset-biztosítási részvény-társaság novemberben 737 balesetbiztosítási kötvényt állított ki, amelyek halálesetre 5.104.049 korona, rokkantság esetére 8.724.737 korona és mulékony keresetképtelenség esetén 8919 korona napi kártalanításra biztosított összegről szólnak. A társaság január 1-től november végéig terjedő időszakban 602 ajánlatot kötvénnyel tett és pedig 66.790,780 korona halálesetre, 106.825,276 korona rokkantság esetére és 47.055 korona mulékony munkaképtelenség esetére biztosított összegekkel. Fennállása óta a társaság káresetektől 4.839.649 korona 04 fillér kártérítést fizetett ki.

Denaturált szesz. (Kalmár Sándor jelentése a Budapesti Napló részére.) A nyersanyagok megdrágulása folytán ezen cikk is szilárd és az emelkedő irányzat annál is inkább tart állandóságra igényt, mert a készletek exkontingensben szokatlanul csekélyek és a létező minimális készlet is néhány szilárd kézbe került. A veteikdny igen jó és különösen a jövő év első felére történő szállításra létesült több jelentékeny kötés a napiárnál jóval magasabb áron. Mai nagyvanyi jegyzésk azonnali szállításra 32—33 $\frac{1}{2}$, 6 havi határidőre 33 $\frac{1}{2}$ —34 korona per 10.000 literet, ingyen barbelban, készpénzfizetés mellett engedmény nélkül. Egyes barbelok egy koronával drágábbak. — Az árak budapesti állomásokra szállítva értendek.

Kivonat a hivatalos lapból.

— December 8. —

Kinevezés. Az igazságügyminiszter Greesner Károly balassagyarmati törvényszéki aljegyzőt a balassagyarmati törvényszéki joggyakorlatot a balassagyarmati törvényszékhez aljegyzővé nevezte ki. — A vallás- és közoktatásügyi miniszter Kalemity Minovj tanítót a csurgói községi elemi iskolához rendes tanítónak kinevezte. — A pénzügyminiszter az ipolyági pénzügyigazgatósághoz Tokody Sándor azadi lakost Állami végrehajtónak ideiglenes minőségben, Dérer Béla, Körmendy Dező, Pour Richard, Skamla Jenő és Török István ideiglenes vasgyári gyakornokokat végleges minőségben vasgyári tiszteltek nevezte ki. — A szegedi törvényszék elnöke Fekete Ferenc esendőt a szegedi törvényszékhez III-ad osztályu hivatalozgárává nevezte ki.

Áthelyezés. Az igazságügyminiszter Saffár Sándor szolnoki járásbírósi aljegyzőt a szolnoki törvényszékhez, ifj. Bay József szolnoki törvényszéki aljegyzőt pedig a szolnoki járásbíróshoz; Nuriásam Bogdán deési törvényszéki irnokot a kolozsvári ítélőtáblához, Hausotter Gyula topánfavai járásbírósi irnokot pedig a besztezeri kir. törvényszékhez helyezte át; a vallás- és közoktatásügyi miniszter Siménfalvi Boldizsár brassói állami elemi iskolai tanítót a verespataki állami elemi iskolához jelen minőségben áthelyezte.

Pályázat. Temesvár város törvényhatóságánál második számúvóti és rendtorizési állásra 1903 január 15-ig. — a makói pénzügyigazgatóságnál segédittkár, — a pozsonyi pénzügyigazgatóságnál fogalmazó gyakornoki állásra két hét alatt, — a fő- és szekvárosi pénzügyigazgatóságnál hivatalozgói állásra december 31-ig. — barsanyamegyei Mária Ké-

ménen III. oszt. postamasteri állásra december 26-ig. — a nyiregyházi törvényszékénél irnoki állásra négy hét alatt lehet a folyamodásokat benyújtani.

Napirend.

Napitár. Kedd, december 9. Római katolikus: Leo-kádia. — Protestans: Joakim. — Görög-orosz (november 26.) Alip. — Zsidó: Kislev 9. — Nap kelet: 7 óra 21 perckor. — Nyugszik: 3 óra 51 perckor. — Hold kelet: 12 óra 30 perckor délután. — Nyugszik: 12 óra 10 perckor éjjel.

A földmívelésügyi miniszter fogad délelőtt 5 órakor. A képviselőház hámságya fogad délelőtt 11 órátl 12-ig. Téli kiállítás a Múcsarnokban. Nyitva 9 órátl 4-ig. Belépődíj 1 korona.

Pótl kiállítás a Nemzeti Szalonban. Látható délelőtt 9 órátl este 8 óráig. Belépő-díj 50 fillér. Nemzeti Múzeum. Régisgtár. Nyitva van d. c. 9 órátl délután 1 óráig.

Technológiai iparmúzeum nyitva délelőtt 9—1-ig. Iparművészeti múzeum az Üllői-uton. Nyitva 9 órátl 1 óráig.

Mezőgazdasági Múzeum (Kerepesi-ut 72. sz.) délelőtt 9-6tl 1 óráig. Földtanú intézet múzeuma nyitva délelőtt 9—1 óráig. Belépődíj 1 korona.

Szabadalmú levéltár (Erzsébet-kört 19.) nyitva délelőtt 9—1 óráig.

A fővárosi könyvtár (Károly-kört 28.) mindennap nyitva van, kőnapokon délelőtt 9—1-ig, vasár- és ünneppapokon 9—12-ig.

A kereskedelmi és iparkamara könyvtára (Szemere-utca 6. sz.) nyitva minden hétköznap fél 10-től fél 2-ig. Múzeumi könyvtár nyitva délelőtt 9 órátl 1-ig. Akadémiai könyvtár nyitva délután 3 órátl 7 óráig. és délután 3 órátl este 8 óráig.

Egyetemi könyvtár nyitva délelőtt 9—12-ig és délután 3—8-ig.

Mentőegyesület helyiségei a Markó- és Sölyom-utca sarkán, reggel 8 órátl este 6-ig.

Állatkert a Városháza mellett nyitva egész nap. Belépődíj 60 fillér.

Magyar Kereskedelmi Múzeum. Igazgatóság, kereskedelmi szaknyelvára, tudnókó-ostálya és kelet mintatár: V. kerület Váci-kört 32. szám alatt. Hivatalos órák: délelőtt 9-től 12-ig és délután 3 órátl 6 óráig. Hazai termékek állandó kiállítása és kereskedeletörténeti gyűjtemény, továbbá a ház-ipari kiállítás (melyben az üzletvezetés arisztokráciát is észlelő) a városi helyi iparmúzeumban nyitva délelőtt 9 órátl 12 óráig és délután 3 órátl 6 óráig. A külföldi kiállítások központi üzletvezetésére (Magyar Kereskedelmi részvénytársaság) V. Váci-kört 32. szám alatt.

Legszébb Legjobb Legolcsóbb PÁP IAN PÁP IAN PÁP IAN

Table with 2 columns: Item description and Price. Includes items like 'Szélesájtató vasgyári', '1 uclí sodrony ágybetét', 'Kiváló matracok', etc.

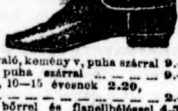
GICHNER JANOS

paplan, matrac és kárpitosáru gyáros, szőnyeg, függöny, vashúr stb. nagy raktára. Budapest, VII. Erzsébet-kört 20. Árjegyzékét kérésre ingyen és bérmentve küldök. Vidéki megrendések postánban csakötöttek, nem tetsző árkikereskednek, vagy a pénz visszadatik.

Segitsetek!!

Ki rajtam segít, magán segít!

Hogy munkásaimnak, a kik gyáramban alkalmazva vannak, állandó munkát biztosíthatassak, kénytelen vagyok sok ezer par sajátkeziményű ösztámot és cipőmet saját előállításai arban előadni, hogy veivőkörmet minél jobban kiterjeszthessem.

- Halina-ostima, terdig érő, köröskörű bagaribőrrel 3.—
Bazara-ostima egy dróbtól, vízátátható, 8-csoros talpjal 2.—
Vix borjúbőr, fényes tisztítai való, kontny v. puha szálral 9.—
Oroszika ostima kemény vagy puha szálral 9.—
Füzeslona 10—20 évesnek 4.50, 10—15 évesnek 2.20, 4—10 évesnek 1.—
Női halina-ostima, köröskörű bőrrel és flanelbélővel 4.50
Az össze ostimák káránnybör-bélésel 1.50 ritlál, cipő 60 krtval több.
Urának postó, köröskörű bagaribőrrel, igen vastag vízátátható talpjal 3.20
Urának postó, köröskörű orosiakkal, igen vastag vízátátható talpjal csopus v. fűző 3.50
Bagaribőr bottól cipő, vízátátható, dupla talpjal 3.—
Vix borjú, fényes, tisztítai való boritva vagy anélkül 3.50
Szalonnák csopus v. fűző elegáns 4.—
Chevrolet csug. vagy fűntavó gallérokra 4.—
Fagyott lábakrak sarvasbőr 3.50
Alkalmazó postó ostima, fűző- és bőrtalpi pinóreknek is igen alkalmas 4.—
Valódi pótvárai gummi gátsai urnak 1.50, nőnek 1.40 kemény talpjal 20 krtaltról drágább.
Nőknek: Postó, sereg-borítású v. fűntavó 3.—, oros: lakk-borítás 3.50
Hoz csopus vagy fűző 3.50
Chevrolet csopus, fűntavó vagy gombos 3.50
Postó seregbor borítású, káránnybélővel 4.—
Postó (sehlings) 3.20
Arjegyzék több 100 ábrával ingyen.
Agulár David BUDAPEST VII. KER., Erzsébet-kört 6. sz.
Vidéki megrendelések leküldetésrelesznek leszettek teljesítve. Nem tetsző visszavesszek, kiserelők vagy visszadom a pénzt!

KÖLTŐK ALBUMA

— Összeállította: Radó Antal. —

Nagy negyedréti alakú díszmű. Pompás magyarstílusú díszkötésben. 35 hírneves magyar festőművész képeivel. Illusztrációkkal és 28 heilogravure kivételű műmelléklettel.

— ÁRA 56 KORONA.

Az anthológiánál közreműködő költők:

- ARANY LÁSZLÓ KOMÓCZY JÓZSEF SZARÓ ENDRE
ARÁNYI EMIL KOZMA ANDOR SZABOLCSA MIH.
BARTÓK LAJOS JAKAB ÖDÖN SZALAY FERDINÁ
BÉLA JÁNOS KONZTUS SZAVAY GYULA
DÖRÖMŐT FAL KISS JÓZSEF SZASZ KÁROLY
ENDRŐDI SÁNDOR LÉVAY JÓZSEF TOKOS LÁSZLÓ
FRIGYES ISTVÁN MAKAI EMIL VADTA JÁNOS
GYULAI FAL MÓRA ISTVÁN VILÁGI ANTAL
HEILTAY JENŐ PALAGYI LAJOS VARGHA GYULA
ILCSÉVY BAJNAT PÓSA LAJOS ZICHY GÉZA
LÉVAY LÁSZLÓ REICZIKY GYULA ÉS SZÁMOS MÁSK

Az anthológiánál közreműködő festők:

- BADITZ OTTÓ FERENCZS ANTUR KIMNACSK LÁSZLÓ
BENAI SÁNDOR GÖRÖ LAJOS KNOPF IMRE
BOVI MENYHÉRT GÖDÖLLAD BÉLA KRUSCH ALADÁR
CSEHÉRY ÁRPÁD HALMI ARTER LÁSZLÓ PÉTER
CSÖK ISTVÁN HERGŐDI LÁSZLÓ MÁRKUSZBERG GÉST.
DUBITS ANDOR R. BIRSCHE NELLY MÁRK LAJOS
FARAGÓ JÓZSEF POLY SÁNDOR OLGAY FERENCZ
FÉNYES ANDRÁJ JENYASZÉK JENŐ PÁP HERNEK
FENCSEY KÁROLY KARTALY MÓR PATÁKI LÁSZLÓ

E művészek képei legnagyobbárat gyönyörű heilogravürökben sokszorosítottattak, még pedig elsőrangú műtárgyakban. E heiló papirta nyomott műmellékleteken kívül számos iniciális rajz díszíti a szöveget. Ára 56 kor.

Megrendelhető készpénzért vagy csekély havi 4 koronás részletfizetésre is —

LAMPEL RÓBERT-FÉLE (WODIANER F. ÉS FIAI)

császári és királyi udvari könyvkereskedésben Budapest, VI., Andrásy-ut 21.

Urasági butort

IV. Hájó-utca 16., Sütő-utca sarkán, (Központi városháza közelében)

eladók és veszek majdnem egészen új, kiváló, hálós- és garson szobabutorokat, szalon berendezéseket, íróasztalokat, valódi perza és szmirna szőnyegeket, függönyeket, lószőr, atrik matracokat, paplanokat, gáz- és villamoscsatlakozásokat. Vasgyárat 7 írtért árusítok.

Legrégebb, legelterjedtebb magyar élczlap.

— 48-ik évfolyam. —

Páratlan, rendkívül kedvezményben részesít előfizetőit. Előfizetés Ára negyedszáz 4 korona.

Színházak, szórakozó helyek.

M. KIR. OPERAHÁZ.

Kedd, 1902. december hó 9-én.

Bajazzók.

Dráma 2 felvonásban. Szövegét és zenéjét írta Leoncavallo. Fordította Radó Antal.

Személyek:

Nedda Szoyer I. Silvio Takáts
Cario Prevost 1. pár Ney B.
Tonio Várady 2. pár Juhász
Beppe Gábor

Utána:

Parasztbecsület.

Melodráma 1 felvonásban. Zenéjét szerzerette Mascagni P. Szövegét írták Targioni-Tozzetti és Menacchi. Fordította Radó Antal.

Személyek:

Santuzza De Nouvina Alño Beck
Lola Szilágyiné Lucia Valent V.
Turiddu Kortész

Végül:

Rococo.

Ballet 1 felvonásban.

Kezdeté 7 óraker.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Kedd, 1902. december hó 9-én.

Jóslat.

100 arany pályadíjjal jutalmazott eredeti vígjáték 5 felvonásban. Írta Csiky Gergely.

Személyek:

Adrastos Bakó Helos Barogi
Diocuros Gabányi Harpya Rákosi
Olympia Hegyesi Herény Gerő
Eriola V. Molnár Phryne Dömény
Hermione Paulay Nausikles Ujházi
Sesios Rózsahegyí Knemon Pálfi

Kezdeté 7 óraker.

VIGSZÍNHÁZ.

Kedd, 1902. december hó 9-én.

Loute.

Böhözát 4 felvonásban. Írta: Pierre Veber. Fordította: Heitai Jenő.

Személyek:

Dupont Góth Échanguettné Hunyadi
Casillon Hegedűs Remé, leánya Nógrádi
Francolin Tanyó Brunó Matrócyne
Barabon Szegény Chevrelné R. Rostagní
Bru Vendrei Petitboisné Erdi
Loute Varsányi Marchaisonné Nikó

Kezdeté 7 1/2 óraker.

MAGYAR SZÍNHÁZ.

Kedd, 1902. december hó 9-én.

Pálmay Ilka asszony vendégfeléptével.

Nőmancipáció.

Énekes bohóság 3 felvonásban. Írta Szigeti József. Zenéjét szerzerette Serly Lajos.

Személyek:

Bátori Mihály Szilágyi Keilinger Sziklai
Gerő János Mátrai Verobes Delli
Flóra Pálmay Csonka Sziklainé
Zarándiné Lubrinicz Dengelegi Sziklainé
Árpád Ráthonyi Lidi Marosi
Kaczer Tamás Faragó Boriska Kornai

Kezdeté 7 1/2 óraker.

NÉPSZÍNHÁZ.

Kedd, 1902. december hó 9-én.

Blaha Lujza asszony mint vendég.

Szókimondó asszonyág.

Színmű 4 felvonásban. Írta Victorien Sardou. Fordították Fái J. Béla és Makó Lajos.

Személyek:

L. Napoleon Szirmai Erzsébet Krecsányi
Mária Luiza Neiperg gr. Szerdahelyi
Lefévre Kiss M. Savori Horváth
Katalin Blaha Herczegné Izsnóé
Fouohé Solyomosi Dépréaux Nyárai
Mária Karolin Dóri M. Csep, cipész Ujvári

Kezdeté 7 óraker.

URANIA SZÍNHÁZ.

Kedd, 1902. december hó 9-én.

Keleti Sváje.

Írta Szokolay Kornél.

Kezdeté 7 1/2 óraker.

FOVAROSI ORFEUM

Waldmann Imre igazgató
Nagymező-utca 17.

Anne Wünsch

berlini szobret

A volos

Xylofon-művészek

Automatus

Jelenet a panoptikumban

Arras és Alice

gimnasztikusok

A párbanj

A Tarka Szinpad bohósága

A három kalandja

Líncke Pál operettje

stb. stb.

A télikerben reggel 5 óráig Vörös Elek cigányzenekara hangversenyez.

FOLIES CAPRICE

VI. ker. Révny-utca 18. szám.
Igazgató: Leitner és Keleti.

Naponta 3 bohózát. — 9 óraker

A kis KOHN! Írta: Caprice.

10 óraker

ÉJJEI SZOLGÁLAT.

Bohózát a vasuti állásból. Írta: Furgalinstá.

1/2 óraker

Egy óra az anyakönyvi hivatalban.

Bohózát. Írta: Caprice.

A remek télikerben Munczy Lajos híres zenekara reggeli 5 óráig hangversenyez.

Az Országos Női Gyorsíró-Egyesület

gyorsírói és gépirai szakiskolájának irasmunka-osztálya

(COPYING OFFICE)

utányos áron készít bármely írógepen mindennemű irasmunkát és sokszorosítást.

Magyar és német gyorsírásban

és az összes használatban levő írógepen: Romling, n-Standgard, (Rom. Fay-sho, Underwood, ost. New Century Calligraph, Smith-Premier, Crandall, Frister et Sossman, Jéssé Hammond) Empire alapos oktatás. Bővebb felvilágosítást ad: Kaiser Gizella elnök Budapest, Kaszinó-ut. 3. I. em.

KÉZIMUNKÁK

hímző, kötő, horgoló-pamutok és selymek, nemkülönbön hímzőszövetek rendkívül nagy választékban, szabott gyári áron kaphatók

Bérczi D. Sándor

kézimunka nagyiparosnál

Budapest, Király-ut. 4.

264 oldalú képes árjegyzékemet 2000 eredeti kézimunka-rajzzal ingyen és bérme niro küldök.

Almázgép első-

Viktória - rendű 6 korona.

Point-Lace szalagok rendkívül nagy választékban vannak raktáron. Mintákkal szívesen szolgálás.

Használjon Kerpel-féle Kézfinomítót

folyadékot, mely a kezét 3 nap alatti bürösnyimává és hófehérre teszi. 1 üveg 90 fillér. Kerpel gyógtár, Budapest, V., Lipót-körút 28. 4 üveg rendelésnél franco.

Butor

csak jó minőségű.

Hálószoba, krodene, szőnyeg-dívany, asztal, szék, íróasztal, könyvszekrény, úri faemel, ottoman, szalonberendezés, tükörök, nagy egyenkint is, nagyon olcsón. Aladás nagyban és kicsinyben. Vidékre gondom esomagoiva, biztosítva, Csak VI. Terész-körút 40. számú Steinberger Manó butoriparosnál.

Katona-puskaművekek által kipróbált REVOLVEREK és FEGVEREK kaphatók

Tiller Mór és Társa

cs. és kir. udv. szállítóknál

BUDAPEST, IV., Váci-ut. 37

Lefauchaux-revolver

7 m.m. 9 m.m. 12 m.m.

2. — 3. — 4. — 5. — 6. — 7. — 8. — 9. — 10. — 11. — 12. — 13. — 14. — 15. — 16. — 17. — 18. — 19. — 20. — 21. — 22. — 23. — 24. — 25. — 26. — 27. — 28. — 29. — 30. — 31. — 32. — 33. — 34. — 35. — 36. — 37. — 38. — 39. — 40. — 41. — 42. — 43. — 44. — 45. — 46. — 47. — 48. — 49. — 50. — 51. — 52. — 53. — 54. — 55. — 56. — 57. — 58. — 59. — 60. — 61. — 62. — 63. — 64. — 65. — 66. — 67. — 68. — 69. — 70. — 71. — 72. — 73. — 74. — 75. — 76. — 77. — 78. — 79. — 80. — 81. — 82. — 83. — 84. — 85. — 86. — 87. — 88. — 89. — 90. — 91. — 92. — 93. — 94. — 95. — 96. — 97. — 98. — 99. — 100. — 101. — 102. — 103. — 104. — 105. — 106. — 107. — 108. — 109. — 110. — 111. — 112. — 113. — 114. — 115. — 116. — 117. — 118. — 119. — 120. — 121. — 122. — 123. — 124. — 125. — 126. — 127. — 128. — 129. — 130. — 131. — 132. — 133. — 134. — 135. — 136. — 137. — 138. — 139. — 140. — 141. — 142. — 143. — 144. — 145. — 146. — 147. — 148. — 149. — 150. — 151. — 152. — 153. — 154. — 155. — 156. — 157. — 158. — 159. — 160. — 161. — 162. — 163. — 164. — 165. — 166. — 167. — 168. — 169. — 170. — 171. — 172. — 173. — 174. — 175. — 176. — 177. — 178. — 179. — 180. — 181. — 182. — 183. — 184. — 185. — 186. — 187. — 188. — 189. — 190. — 191. — 192. — 193. — 194. — 195. — 196. — 197. — 198. — 199. — 200. — 201. — 202. — 203. — 204. — 205. — 206. — 207. — 208. — 209. — 210. — 211. — 212. — 213. — 214. — 215. — 216. — 217. — 218. — 219. — 220. — 221. — 222. — 223. — 224. — 225. — 226. — 227. — 228. — 229. — 230. — 231. — 232. — 233. — 234. — 235. — 236. — 237. — 238. — 239. — 240. — 241. — 242. — 243. — 244. — 245. — 246. — 247. — 248. — 249. — 250. — 251. — 252. — 253. — 254. — 255. — 256. — 257. — 258. — 259. — 260. — 261. — 262. — 263. — 264. — 265. — 266. — 267. — 268. — 269. — 270. — 271. — 272. — 273. — 274. — 275. — 276. — 277. — 278. — 279. — 280. — 281. — 282. — 283. — 284. — 285. — 286. — 287. — 288. — 289. — 290. — 291. — 292. — 293. — 294. — 295. — 296. — 297. — 298. — 299. — 300. — 301. — 302. — 303. — 304. — 305. — 306. — 307. — 308. — 309. — 310. — 311. — 312. — 313. — 314. — 315. — 316. — 317. — 318. — 319. — 320. — 321. — 322. — 323. — 324. — 325. — 326. — 327. — 328. — 329. — 330. — 331. — 332. — 333. — 334. — 335. — 336. — 337. — 338. — 339. — 340. — 341. — 342. — 343. — 344. — 345. — 346. — 347. — 348. — 349. — 350. — 351. — 352. — 353. — 354. — 355. — 356. — 357. — 358. — 359. — 360. — 361. — 362. — 363. — 364. — 365. — 366. — 367. — 368. — 369. — 370. — 371. — 372. — 373. — 374. — 375. — 376. — 377. — 378. — 379. — 380. — 381. — 382. — 383. — 384. — 385. — 386. — 387. — 388. — 389. — 390. — 391. — 392. — 393. — 394. — 395. — 396. — 397. — 398. — 399. — 400. — 401. — 402. — 403. — 404. — 405. — 406. — 407. — 408. — 409. — 410. — 411. — 412. — 413. — 414. — 415. — 416. — 417. — 418. — 419. — 420. — 421. — 422. — 423. — 424. — 425. — 426. — 427. — 428. — 429. — 430. — 431. — 432. — 433. — 434. — 435. — 436. — 437. — 438. — 439. — 440. — 441. — 442. — 443. — 444. — 445. — 446. — 447. — 448. — 449. — 450. — 451. — 452. — 453. — 454. — 455. — 456. — 457. — 458. — 459. — 460. — 461. — 462. — 463. — 464. — 465. — 466. — 467. — 468. — 469. — 470. — 471. — 472. — 473. — 474. — 475. — 476. — 477. — 478. — 479. — 480. — 481. — 482. — 483. — 484. — 485. — 486. — 487. — 488. — 489. — 490. — 491. — 492. — 493. — 494. — 495. — 496. — 497. — 498. — 499. — 500. — 501. — 502. — 503. — 504. — 505. — 506. — 507. — 508. — 509. — 510. — 511. — 512. — 513. — 514. — 515. — 516. — 517. — 518. — 519. — 520. — 521. — 522. — 523. — 524. — 525. — 526. — 527. — 528. — 529. — 530. — 531. — 532. — 533. — 534. — 535. — 536. — 537. — 538. — 539. — 540. — 541. — 542. — 543. — 544. — 545. — 546. — 547. — 548. — 549. — 550. — 551. — 552. — 553. — 554. — 555. — 556. — 557. — 558. — 559. — 560. — 561. — 562. — 563. — 564. — 565. — 566. — 567. — 568. — 569. — 570. — 571. — 572. — 573. — 574. — 575. — 576. — 577. — 578. — 579. — 580. — 581. — 582. — 583. — 584. — 585. — 586. — 587. — 588. — 589. — 590. — 591. — 592. — 593. — 594. — 595. — 596. — 597. — 598. — 599. — 600. — 601. — 602. — 603. — 604. — 605. — 606. — 607. — 608. — 609. — 610. — 611. — 612. — 613. — 614. — 615. — 616. — 617. — 618. — 619. — 620. — 621. — 622. — 623. — 624. — 625. — 626. — 627. — 628. — 629. — 630. — 631. — 632. — 633. — 634. — 635. — 636. — 637. — 638. — 639. — 640. — 641. — 642. — 643. — 644. — 645. — 646. — 647. — 648. — 649. — 650. — 651. — 652. — 653. — 654. — 655. — 656. — 657. — 658. — 659. — 660. — 661. — 662. — 663. — 664. — 665. — 666. — 667. — 668. — 669. — 670. — 671. — 672. — 673. — 674. — 675. — 676. — 677. — 678. — 679. — 680. — 681. — 682. — 683. — 684. — 685. — 686. — 687. — 688. — 689. — 690. — 691. — 692. — 693. — 694. — 695. — 696. — 697. — 698. — 699. — 700. — 701. — 702. — 703. — 704. — 705. — 706. — 707. — 708. — 709. — 710. — 711. — 712. — 713. — 714. — 715. — 716. — 717. — 718. — 719. — 720. — 721. — 722. — 723. — 724. — 725. — 726. — 727. — 728. — 729. — 730. — 731. — 732. — 733. — 734. — 735. — 736. — 737. — 738. — 739. — 740. — 741. — 742. — 743. — 744. — 745. — 746. — 747. — 748. — 749. — 750. — 751. — 752. — 753. — 754. — 755. — 756. — 757. — 758. — 759. — 760. — 761. — 762. — 763. — 764. — 765. — 766. — 767. — 768. — 769. — 770. — 771. — 772. — 773. — 774. — 775. — 776. — 777. — 778. — 779. — 780. — 781. — 782. — 783. — 784. — 785. — 786. — 787. — 788. — 789. — 790. — 791. — 792. — 793. — 794. — 795. — 796. — 797. — 798. — 799. — 800. — 801. — 802. — 803. — 804. — 805. — 806. — 807. — 808. — 809. — 810. — 811. — 812. — 813. — 814. — 815. — 816. — 817. — 818. — 819. — 820. — 821. — 822. — 823. — 824. — 825. — 826. — 827. — 828. — 829. — 830. — 831. — 832. — 833. — 834. — 835. — 836. — 837. — 838. — 839. — 840. — 841. — 842. — 843. — 844. — 845. — 846. — 847. — 848. — 849. — 850. — 851. — 852. — 853. — 854. — 855. — 856. — 857. — 858. — 859. — 860. — 861. — 862. — 863. — 864. — 865. — 866. — 867. — 868. — 869. — 870. — 871. — 872. — 873. — 874. — 875. — 876. — 877. — 878. — 879. — 880. — 881. — 882. — 883. — 884. — 885. — 886. — 887. — 888. — 889. — 890. — 891. — 892. — 893. — 894. — 895. — 896. — 897. — 898. — 899. — 900. — 901. — 902. — 903. — 904. — 905. — 906. — 907. — 908. — 909. — 910. — 911. — 912. — 913. — 914. — 915. — 916. — 917. — 918. — 919. — 920. — 921. — 922. — 923. — 924. — 925. — 926. — 927. — 928. — 929. — 930. — 931. — 932. — 933. — 934. — 935. — 936. — 937. — 938. — 939. — 940. — 941. — 942. — 943. — 944. — 945. — 946. — 947. — 948. — 949. — 950. — 951. — 952. — 953. — 954. — 955. — 956. — 957. — 958. — 959. — 960. — 961. — 962. — 963. — 964. — 965. — 966. — 967. — 968. — 969. — 970. — 971. — 972. — 973. — 974. — 975. — 976. — 977. — 978. — 979. — 980. — 981. — 982. — 983. — 984. — 985. — 986. — 987. — 988. — 989. — 990. — 991. — 992. — 993. — 994. — 995. — 996. — 997. — 998. — 999. — 1000. — 1001. — 1002. — 1003. — 1004. — 1005. — 1006. — 1007. — 1008. — 1009. — 1010. — 1011. — 1012. — 1013. — 1014. — 1015. — 1016. — 1017. — 1018. — 1019. — 1020. — 1021. — 1022. — 1023. — 1024. — 1025. — 1026. — 1027. — 1028. — 1029. — 1030. — 1031. — 1032. — 1033. — 1034. — 1035. — 1036. — 1037. — 1038. — 1039. — 1040. — 1041. — 1042. — 1043. — 1044. — 1045. — 1046. — 1047. — 1048. — 1049. — 1050. — 1051. — 1052. — 1053. — 1054. — 1055. — 1056. — 1057. — 1058. — 1059. — 1060. — 1061. — 1062. — 1063. — 1064. — 1065. — 1066. — 1067. — 1068. — 10

